

S20257 Lapin yliopiston eMBA-koulutusohjelma naisjohtajille

Hankkeen tuotoksena syntyi naisjohtajille suunnattu, 90 opintopisteen laajuinen, 2,5-vuotinen eMBA-johtamiskoulutusohjelma. Hankkeen validoinnissa on tutustuttu eri korkeakouluissa tarjolla oleviin eMBA-ohjelmiin sekä etsitty tietoa vastaavista aiemmista ohjelmista Lapin yliopistossa (ks. esimerkiksi uutinen: [Lapin yliopisto tarjoaa naisjohtajille ja -yrittäjille täydennyskoulutusta 23.1.2015.](#)) Lisäksi on perehdytty Oulun seudun ammattikorkeakoulussa vuosina 2005–2008 toteutettuun femaleMBA (fMBA) -hanketta koskevaan tutkimukseen (Anna-Maija Lämsä & Terttu Savela 2010). Myös nyt arvioitavassa hankkeessa toteutettua selvitystä liittyen opiskelijoiden johtamisprofiilien kehittymiseen koulutusohjelman aikana on tarkasteltu sukupuolinäkökulman osalta (Pauliina Jääskeläinen 2017).

Lapin yliopiston eMBA-johtamis-koulutusohjelma	Validoinnin arviointilomake			
Kriteerit	Painoarvo	Raakapisteeet (täytettävä)	Painoarvolla kerrotut pisteet (täytettävä)	Huomiot/kommentit (täytettävä)
1. Yleinen sukupuolten tasa-arvonäkökulma <ul style="list-style-type: none"> Tuote ottaa huomioon eri sukupuolten tarpeet sen hyödyntämisessä ja valtavirtaistamisessa tai tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi 	2 x	5	10	Hankkeessa on hyödynnetty tietoa sukupuolten sijoittumisesta työmarkkinoille: naiset sijoittuvat miehiä harvemmin johto- ja esimiestehtäviin ja johtaminen on hyvin segregoitunutta myös horisontaalisesti. Myös koulutuksen tuotto on naisilla heikompi kuin miehillä: naiset ansaitsevat miehiä huonompaa palkkaa vastaavalla koulutuksella. Hankkeen lähtökohdissa on huomioitu myös tutkimustieto vastaavasta aiemmasta naisille suunnatusta eMBA-ohjelmasta: mm. erikseen naisjohtajille suunnattu koulutusohjelma on hyödyllinen muun muassa vertaistuen ja roolimallien näkökulmista. Yksinomaan naisista koottu ryhmä voi myös rohkaista opiskelijoita pohtimaan ääneen johtajuuden haasteita, jotka liittyvät sukupuoleen ja tasa-arvoon. Hankkeessa nähdään myös naiset ja miehet johtajina erilaisina.
2. RR-ohjelman erityistavoitteen näkökulma <ul style="list-style-type: none"> Tuote edistää ohjelman erityistavoitteen saavuttamista (vähintään yhtä seuraavista 	2 x	5	10	Hankkeen ja koulutusohjelman kohderyhmänä ovat naisjohtajat ja -yrittäjät. Koulutusohjelmalla pyrittiin hankkeen mukaan lisäämään ja tukemaan (nais)yrittäjyyttä sekä lieventämään työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaista horisontaalista ja vertikaalista eriytymistä. Koulutusohjelman neljännessä moduulissa, Sukupuoli ja tasa-arvo työelä-

<p>kohdista):</p> <ul style="list-style-type: none"> i. naisten työllistymismahdollisuuksia miesvaltaisille aloille ii. miesten - erityisesti työttömien tai työelämän ulkopuolella olevien - syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä ja työllistymismahdollisuuksia erityisesti naisvaltaisille aloille iii. naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla iv. naisten yrittäjyyttä ja/tai johtajuutta v. työn ja yksityiselämän yhteensovittamista 				<p>mässä (15 op), perehdytään sukupuolen vaikutukseen ja merkitykseen työelämässä ja yrittäjyydessä, naisjohtajan työssä jaksamiseen, naisjohtajan verkostojen merkitykseen uralla etenemisessä sekä yhdenvertaisuuteen henkilöstöjohtamisessa. Aikaisemmista johtamiskoulutuksista saatujen kokemusten perusteella naisjohtajat voivat saada asemiaan erilaista kohtelua kuin miesjohtajat ja naisjohtajan osallistuminen esimerkiksi tulosneuvotteluihin voi muuttaa neuvottelujen luonnetta suurestikin. Nämä haasteet tiedostamalla naisjohtaja voi kehittää itseään ja organisaatiotaan tuloksettaammin. Hankkeen tietojen mukaan koulutusohjelman sisältö on suunniteltu siten, että se paitsi kehittää naisjohtajien "kovaa" johtamisosaamista perinteisillä johtajuuden osaalueilla (liiketoimintaosaaminen, talousjohtaminen, muutosjohtaminen, henkilöstöjohtaminen), lisäksi se laittaa naisjohtajat pohtimaan ja kehittämään omaa sisäistä johtajuuttaan sekä ohjaa naisjohtajat pohtimaan sukupuolen vaikutusta työelämässä. Sukupuolinäkökulma on vahvasti ja melko monipuolisesti mukana tuotoksessa.</p>
<p>3. Innovatiivisuus/lisäarvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuote on uusi tai se sisältää innovatiivisia elementtejä tai se tuottaa lisäarvoa olemassa olevaan tuotteeseen 	1 x	4	4	<p>Hankkeen tietojen mukaan vastaavanlaista, juuri naisjohtajille suunnattua yliopistotasosta johtamiskoulutusta ei ole ollut Lapissa saatavilla. Vastaavista koulutuksista löytyy kuitenkin tietoa Lapin yliopistosta vuosilta 2015 (ja mahdollisesti myös 2011). Näiden eroja uuteen koulutukseen ei tehdä selvästi.</p> <p>Hankehakemuksen tietojen mukaan, mitä ei kuitenkaan tuoda esiin loppuraportissa, uutta hankkeessa ja koulutuspaketissa on nimenomaan koulutuksen neljäs moduuli (4/6): Sukupuoli ja yhdenvertaisuus työelämässä (15 op). Moduulin tavoitteena on perehdyttää osallistujat havainnoimaan ja lieventämään toiminnallaan työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaista horisontaalista ja vertikaalista eriytymistä. Moduuli koostuu seuraavista teemoista: 1. Itsensä johtaminen ja naisjohtajan työssä jaksaminen 2. Naiset ja johtaminen 3. Naisjohtajan verkostoituminen 4. Moninainen tasa-arvo johtajuudessa ja yrittäjyydessä, tasa-arvo Lapissa 5. Naisten moninaisuus ja yhteistyön tapoja. Hanke olisi tarjonnut mahdollisuuden tuotteistaa erikseen juuri tämän moduulin, mahdollisesti myös naisjohtajuutta yleisempänä sukupuolinäkökulmaisena sisältökokonaisuutena, joka olisi voinut olla myös keskeinen anti kaikkien eMBA-koulutusten sukupuolittuneiden johtajuuskysymysten</p>

				näkökulmasta. Tieto epätasa-arvon ilmentymistä työelämässä ja johtajuudessa olisivat hyödyllisiä muillekin kuin naisjohtajille. Vastaavia sisältöjä ei löydy ainakaan otsikkotasolla tarkasteltuna muista eMBA-ohjelmista Suomessa.
4. Vaikutukset /hyödyntäminen <ul style="list-style-type: none"> Tuotetta hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen toteuttajaorganisaatiossa, yhteistyökumppaneiden organisaatioissa tai muilla tahoilla Tuote on siirrettävissä muiden tahojen käyttöön Tuotteella voidaan odottaa olevan tasa-arvoa edistäviä vaikutuksia myös tulevaisuudessa; tuotteella on suoria tai epäsuoria vaikutuksia hankkeeseen sisältyvien palveluiden ja/tai alan kehittymisen näkökulmasta ja niissä näkyy sukupuolinäkökulman huomioon ottaminen 	1 x	2	2	<p>Loppuraportissa todetaan, että hankkeessa toteutettuja koulutussisältöjä hyödynnetään jatkossakin naisjohtajien ja ylipäättään johtajien koulutuksessa, mutta tarkempaa jalkauttamisen tapaa tai hyödynnettävyyttä sen paremmin Lapin yliopistossa kuin sen ulkopuolella ei tuoda esiin. Raportissa keskitytään vaikuttavuuteen koulutuksiin osallistuneiden naisten näkökulmasta.</p> <p>Jääskeläisen arviointiraportin mukaan eMBA-koulutukseen osallistuneet saivat uusia näkökulmia omaan naisjohtajuuteensa, sukupuolittuneiden käytäntöjen havainnoimiseen sekä työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaisen horisontaalisen ja vertikaalisen eriytymisen tarkasteluun.</p>
Yhteispisteet / Kommentit	XXXXXXX	XXXXXXXXXX	26	<p>Hankkeessa laadittu koulutusohjelma ja etenkin sen neljäs moduuli Sukupuoli ja yhdenvertaisuus työelämässä on tasa-arvoa edistävä ja saa validoinnin. Hankkeessa olisi voinut tuotteistaa erikseen juuri tämän neljännen moduulin, ja saattaa se laajempaan levitykseen, sillä vastaavia sisältöjä ei löydy ainakaan otsikkotasolla tarkasteltuna muista eMBA-ohjelmista Suomessa. Hankkeessa ja koulutusohjelmassa on painotettu kohderyhmän vuoksi etenkin naisjohtajuuteen liittyviä kysymyksiä, mutta mahdollisuus olisi ollut tuotteistaa moduuli myös yleisempänä, kuten otsikko kuuluu. Tällöin sitä olisi voinut tarjota osaksi myös kaikille suunnattuja eMBA-ohjelmia. Toki, kuten hankkeen taustamateriaalissa ja tuloksissa tuodaan esiin, myös erikseen naisille suunnatuille koulutuksille on tarvetta.</p>

S20263 Isämies elämässä

Hankkeessa on tuotteistettu Perheystävällinen yrittäjä -valmennusmalli. Isäyrittäjille suunnatuissa yksilövalmennuksissa pohdittiin muun muassa ajankäyttöä, arvoja, omaa hyvinvointia, verkostoja, vanhemmuuden rooleja sekä konkreettisia työn ja perheen yhteensovittamisen kysymyksiä.

Hankkeen tuotetta on arvioitu tutustumalla loppuraportin asiakirjoihin, yrittäjyyskoulutusta ja -valmennuksia tarjoavien toimijoiden, muun muassa Suomen Yrittäjäopiston, koulutus- ja valmennustarjontaan sekä Väestöliiton ja Miessakit ry:n palveluvalikoimaan.

Perheystävällinen yrittäjä - valmennusmalli	Validoinnin arviointilomake			
	Kriteerit	Painoarvo	Raakapisteeet (täytettävä)	Painoarvolla kerrotut pisteet (täytettävä)
1. Yleinen sukupuolten tasa-arvonäkökulma <ul style="list-style-type: none"> Tuote ottaa huomioon eri sukupuolten tarpeet sen hyödyntämisessä ja valtavirtaistamisessa tai tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi	2 x	4	8	Hanke on rakennettu vahvan isäosaamisen pohjalle, joten valmennuksen soveltuvuus ainakin yrittäjaisille on oletettavasti varmistettu. Hankkeen loppuraportin mukaan suunnittelussa ja toteutuksessa on nojattu asiantuntijatietoon, jonka mukaan miesten kannattaa sitoutua vanhemmuuteen. Yhtenä perusteluna tälle oli tasa-arvonäkökulma: tällöin hoiva- ja kodinhoitotyön taakka jakautuu tasaisemmin, mikä on omiaan edistämään naisten mahdollisuuksia osallistua työelämään. Itsearviointilomakkeessa ja valmennusmallia koskevassa liitteessä viitataan valmennuksen soveltuvan yrittäjä-äideille ja -isille. Valmennukseen osallistuneet olivat kuitenkin isiä. Sisällön soveltuvuuden varmistamista eri sukupuolille ei ole kuvattu.
2. RR-ohjelman erityistavoitteen näkökulma <ul style="list-style-type: none"> Tuote edistää ohjelman erityistavoitteen saavuttamista (vähintään yhtä seuraavista kohdista):<ol style="list-style-type: none"> naisten työllistymismahdollisuuksia miesvaltaisille aloille miesten - erityisesti työttömien tai työelämän ulkopuo-	2 x	5	10	Itsearviointilomakkeessa todetaan, että tuote auttaa yrittäjää näkemään tilanteen lasten ja perheen näkökulmasta, mikä vie kohti jaettua vanhemmuutta ja parantaa naisten mahdollisuuksia osallistua täysipainoisemmin työelämään. Hankkeen toiminnassa mukana olleet yrittäjäsien palautteen perusteella he ovat muuttaneet ajankäyttöään perhemyönteiseen suuntaan. Tuote on edistänyt työn ja yksityiselämän yhteensovittamista sekä mahdollisesti myös välillisesti naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla.

<p>lella olevien - syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä ja työllistymismahdollisuuksia erityisesti naisvaltaisille aloille</p> <p>iii. naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla</p> <p>iv. naisten yrittäjyyttä ja/tai johtajuutta</p> <p>v. työn ja yksityiselämän yhteensovittamista</p>				
<p>3. Innovatiivisuus/lisäarvo</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuote on uusi tai se sisältää innovatiivisia elementtejä tai se tuottaa lisäarvoa olemassa olevaan tuotteeseen 	1 x	3	3	<p>Hankkeen mukaan tuotteelle on ollut tarvetta, sillä olemassa olevista organisaatiotason perheystävällisyyttä tukevista ratkaisuista vain harva on sovellettavissa yksilötasolla yrittäjän arkeen. Toisaalta hyvät yksilötason ratkaisut voivat olla sovellettavissa organisaatiotasolle. Muissa yrittäjyyskoulutuksissa tai -valmennuksissa ei näitä teemoja välttämättä käsitellä säännönmukaisesti (pois lukien ehkä erilliset naisyrittäjävalmennukset): esimerkiksi Suomen yrittäjyysopiston tarjonnassa teema voi kuulumaan esiin vain satunnaisesti yksilövalmennuksissa. Siten tuotteella on lisäarvoa olemassa oleviin tuotteisiin nähden.</p>
<p>4. Vaikutukset /hyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuotetta hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen toteuttajaorganisaatiossa, yhteistyökumppaneiden organisaatioissa tai muilla tahoilla Tuote on siirrettävissä muiden tahojen käyttöön Tuotteella voidaan odottaa olevan tasa-arvoa edistäviä vaikutuksia myös tulevaisuudessa; tuotteella on suoria tai epäsuoria vaikutuksia hankkeeseen sisältyvien palveluiden ja/tai alan kehittymisen 	1 x	3	3	<p>Itsearviointilomakkeessa todetaan, että Väestöliitto on kiinnostunut ottamaan tuotteen omaan työkalupakkiinsa. Sivuilta ei löydy tästä vielä tietoa. Tuotteessa nähdään myös olevan jatkokehitystarpeita, sillä sitä kehitetään edelleen Isämies työelämässä Pohjois-Savossa (ESR) -hankkeessa. Tuote ei ole suoraan muiden toimijoiden hyödynnettävissä siitä avoimesti saatavilla olevan vähäisen tiedon vuoksi. Hyödyntämiseen on kuitenkin olemassa hyvät edellytykset toimijaverkoston vakiintumisen johdosta.</p>

näkökulmasta ja niissä näkyvistä sukupuolinäkökulman huomioon ottaminen				
Yhteispisteet / Kommentit	XXXXXXX	XXXXXXXXXX	24	Hankkeessa käytetty tuote on sukupuolten tasa-arvoa edistävä ja saa validoinnin. Tuote on kehitetty vahvan isäosaamisen pohjalta. Sen todetaan soveltuvan myös yrittäjä-äideille, mutta siitä ei ole varmistettu hankkeessa. Äitiyden ja isyyden kysymysten ja haasteiden tiedetään eroavan jossain määrin toisistaan. Myös hankkeen toteuttajat näkevät tuotteessa kehittämistarpeita jatkohankkeen muodossa. Valmennus hyödytti suoraan 10 yrittäjää, eikä jatkokäytöstä ole varmuutta.

S20417 Hyvinvointialan naisyrittäjyys -jatkohanke

Hankkeen tavoitteena oli naisyrittäjyyden vahvistaminen Lapissa. Hankkeessa pyrittiin lieventämään työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaista segregaatiota yritys kentällä sekä edistämään naisyrittäjyyttä ja heidän liiketoimintamahdollisuuksien kasvua ja yritystoiminnan kasvua. Hyvinvointialan yrittäjänaisille järjestettiin valmennusohjelma. Verkostoituminen oli iso osa hanketta.

Hyvinvointialan yrittäjänaisille järjestettiin valmennusohjelma, jonka sisältöjä olivat esimerkiksi tuotteistaminen, myynti ja markkinointi, laatu ja lainsäädäntö sekä työhyvinvointi. Valmennuksessa myös yrittäjän saama henkilökohtainen ohjaus ja yritystoiminnan kehittämisen tuki olivat tärkeässä osassa.

Validointia varten tutustuttu verkosta löytyviin hankkeen materiaaleihin:

- <https://www.ulapland.fi/FI/Yksikot/Koulutus--ja-kehittamispalvelut/Ammattiosaamisen-taydentaminen/Tukea-naisyrittajyyteen>
- <https://blogi.eoppimispalvelut.fi/aikuiskoulutuspalvelut/2018/03/06/hyvinvointialan-naisyrittajyys-jatkohanke-kaantyy-loppusuoralle/>

Hyvinvointialan naisyrittäjien valmennusohjelma	Validoinnin arviointilomake			
Kriteerit	Painoarvo	Raakapisteet (täytettävä)	Painoarvolla kerrotut pisteet (täytettävä)	Huomiot/kommentit (täytettävä)
1. Yleinen sukupuolten tasa-arvonäkökulma <ul style="list-style-type: none"> • Tuote ottaa huomioon eri sukupuolten tarpeet sen hyödyntämisessä ja valtavirtaistamisessa tai • tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi	2 x	4	8	Tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi, sillä siinä pyrittiin naisyrittäjyyden lisäämiseen ja vahvistamiseen. Hankkeen toiminnan lähtökohtana oli hanketta edeltänyt esiselvityshanke. Toimintaympäristön analyysia oli tehty sukupuoli-näkökulmasta ja nostettu esiin eroja naisten ja miesten yrittäjyyden välillä. Toisaalta naisenemmistöisen hyvinvointialan tarkempi analysointi sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta jää heikoksi.
2. RR-ohjelman erityistavoitteen näkökulma <ul style="list-style-type: none"> • Tuote edistää ohjelman erityistavoitteen	2 x	4	8	Tuote edistää rakennerahasto-ohjelman erityistavoitteista naisyrittäjyyden vahvistamista. Suomessa suuri osa yrittäjänaisista toimii yksityisyrittäjänä, jolloin tuen ja verkostojen tärkeys korostuvat. Yrittäjänaisilla itsensä toteuttaminen, usko omiin kykyihin, hyvä liikeidea,

<p>saavuttamista (vähintään yhtä seuraavista kohdista):</p> <ul style="list-style-type: none"> i. naisten työllistymismahdollisuuksia miesvaltaisille aloille ii. miesten - erityisesti työttömien tai työelämän ulkopuolella olevien - syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä ja työllistymismahdollisuuksia erityisesti naisvaltaisille aloille iii. naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla iv. naisten yrittäjyyttä ja/tai johtajuutta v. työn ja yksityiselämän yhteensovittamista 				<p>työnteon vapaus, itsenäisyys ja riippumattomuus on nähty keskeisiksi yritystoiminnan motiiveiksi. Naisilla urasuunnitteluun ja yrittäjyyteen vaikuttavat mm. ikä, siviilisääty ja lapsiluku. Nämä on otettu huomioon tuotetta laadittaessa.</p>
<p>3. Innovatiivisuus/lisäarvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuote on uusi tai se sisältää innovatiivisia elementtejä tai se tuottaa lisäarvoa olemassa olevaan tuotteeseen 	1 x	2	2	<p>Tuote perustui esiselvitys-hankkeeseen, jonka myötä tuotetta kehitettiin ottaen huomioon yrittäjänäisten tarpeet. Valmennusohjelma sisälsi yrittäjyyteen liittyviä aihealueita, kuten tuotteistaminen, myynti ja markkinointi, laatu ja työhyvinvointi. Yrittäjien tarpeista teemoiksi nostettiin myös digitaalisuus ja sosiaalinen media. Valmennus-ohjelmaan sisältyvään kehittämistehtävään yrittäjät saivat ohjausta ja tukea hankkeen asiantuntijoilta ja kouluttajilta. Osa valmennuksesta toteutettiin verkko-oppimis-ympäristössä. Tuote ei kuitenkaan ole kovin innovatiivinen, muun muassa muissa naisyrittäjyys-hankkeissa toteutetaan hyvin samantyyppistä toimintaa. Sukupuolinäkökulma kokonaisuudessaan ja etenkin naisenemmistöisellä hyvinvointialalla toimivien yrittäjänäisten erityiskysymysten käsittely valmennuksen sisällöissä jää loppuraportin perusteella vähäiseksi.</p>
<p>4. Vaikutukset /hyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuotetta hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen toteuttajaorganisaatiossa, 	1 x	3	3	<p>Valmennus-ohjelmassa tehty palvelujen tuotteistamis-prosessi oli palautteiden mukaan auttanut yrittäjän kasvu-mahdollisuuksia omalla toiminta-alueella/kunnassa. Yritystoimintaa suunnittelevat olivat saaneet valmennuksesta apua mm. liiketoiminta-suunnitelman laadinnassa ja sote-puolen lupa-asioissa. Valmennuksessa keskiössä ollut</p>

<p>yhteistyökumppaneiden organisaatioissa tai muilla tahoilla</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuote on siirrettävissä muiden tahojen käyttöön • Tuotteella voidaan odottaa olevan tasa-arvoa edistäviä vaikutuksia myös tulevaisuudessa; tuotteella on suoria tai epäsuoria vaikutuksia hankkeeseen sisältyvien palveluiden ja/tai alan kehittymisen näkökulmasta ja niissä näkyy sukupuolinäkökulman huomioon ottaminen 				<p>verkostoituminen alueen yrittäjänäisten kesken koettiin valmennuksen parhaaksi anniksi. Valmennukseen osallistuneet olivat kokeneet webinaarit hyväksi virtuaalisen vertaistuen foorumiksi. Hankkeessa mallinnettiin pysyväksi toiminnaksi verkostomaisesti toimiva hyvinvointialan naisyrittäjyyttä tukeva palvelukokonaisuus, joka jatkaa toimintaansa toteuttaja-organisaatioissa hankkeen päättymisen jälkeenkin. Tuotteen siirrettävyys muiden toimijoiden käyttöön jää kuitenkin hankkeen loppuraportissa epäselväksi. Valmennusmallista on saatavilla loppuraportin materiaaleissa ja julkisesti verkosta vain esittelytekstejä, joten tuotteen sisällöstä saa tietoa vain otsikkotasolla ja se myös vaikeuttaa tuotteen siirrettävyyttä ja jatkokäyttöä.</p>
<p>Yhteispisteet / Kommentit</p>	<p>XXXXXXX</p>	<p>XXXXXXXXXX</p>	<p>21</p>	<p>Tuote on sukupuolten tasa-arvoa edistävä ja saa validoinnin. Tuotteessa on innovatiivisia elementtejä ja huomionarvoista on tuotteen mallintaminen pysyväksi toiminnaksi, joka jatkuu hankkeen päättymisen jälkeen. Kuitenkaan tuotteen siirrettävyys muiden tahojen toimintaan jää avoimeksi. Tuotteen heikkous on kuitenkin siinä, että sukupuoli-näkökulma ja etenkin hyvinvointialan yrittäjänäisten erityiskysymysten käsittely valmennuksen sisällöissä sekä keskusteluissa kouluttajien ja muiden yhteistyötahojen kanssa jäi vähäiseksi.</p>

S20421 Virtaa, voimaa ja verkostoja naisryrittäjyyteen

Hankkeen tavoitteena on edistää naisten työllistymistä ja yritystoimintaa tukemalla yrittäjänaisien valmiuksia kehittää ja kasvattaa liiketoimintaansa. Hankkeessa on pilotoitu sosiaalisiin verkostoihin ja verkostotyöskentelyyn perustuvia toimintamalleja, jotka ovat tukeneet mikro- ja pk-yritysten kasvuhaluuden kehittymistä. Yhteensä hankkeen arvioituja tuotteita on neljä.

Inspiraatio-tapahtumissa naisryrittäjät, opiskelijat (pääasiassa naiset) ja yrittäjyyden kehittäjät tuodaan yhteen vapaamuotoiseen paikkaan, jossa asiantuntija/alustaja keskustelelee noin 10–20 osallistujan kanssa osallistavasti ja rakentavasti hakien vastauksia yrittäjyyden haasteisiin, kasvun edellytyksiin ja yrittäjänaisien erityiskysymyksiin.

Verkossa: <https://www.hamk.fi/projektit/vvv-hanke/#inspiraatio-illat>

Inspiraatio-tapahtuma	Validoinnin arviointilomake			
	Painoarvo	Raakapisteeet (täytettävä)	Painoarvolla kerrotut pisteet (täytettävä)	Huomiot/kommentit (täytettävä)
1. Yleinen sukupuolten tasa-arvonäkökulma <ul style="list-style-type: none"> Tuote ottaa huomioon eri sukupuolten tarpeet sen hyödyntämisessä ja valtavirtaistamisessa tai tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi	2 x	4	8	Tuote on suunnattu yrittäjänaisille, opiskelijoille ja yrittäjyyden kehittäjille. Tuotteessa em. toimijoita tuodaan yhteen keskustelemaan naisryrittäjyyden kehittämisestä, yrittäjänä toimimisen haasteista ja mahdollisuuksista sekä arjen ratkaisuista. Tuotteen tarjoama tieto pyrkii edistämään naisryrittäjyyden kasvua ja sitä kautta edistämään sukupuolten tasa-arvoa.
2. RR-ohjelman erityistavoitteen näkökulma <ul style="list-style-type: none"> Tuote edistää ohjelman erityistavoitteen saavuttamista (vähintään yhtä seuraavista kohdista):	2 x	5	10	Tuote edistää rakennerahasto-ohjelman erityistavoitteista naisten yrittäjyyttä. Tuotteen tapahtumissa on panostettu verkostoitumiseen ja tuotu yhteen yrittäjänaisia, opiskelijoita ja yrittäjyyden kehittäjiä keskustelemaan naisryrittäjyyden kehittämisestä ja naisten yrittäjyyteen liittyvistä erityiskysymyksistä sekä pyritty löytämään näihin ratkaisuja.

<ul style="list-style-type: none"> i. naisten työllistymismahdollisuuksia miesvaltaisille aloille ii. miesten - erityisesti työttömien tai työelämän ulkopuolella olevien - syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä ja työllistymismahdollisuuksia erityisesti naisvaltaisille aloille iii. naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla iv. naisten yrittäjyyttä ja/tai johtajuutta v. työn ja yksityiselämän yhteensovittamista 				
<p>3. Innovatiivisuus/lisäarvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuote on uusi tai se sisältää innovatiivisia elementtejä tai se tuottaa lisäarvoa olemassa olevaan tuotteeseen 	1 x	3	3	<p>Tuotteessa tuodaan yhteen yrittäjä- ja opiskelijanaisia sekä yrittäjyyden kehittäjiä keskustelemaan naisyrittäjyyteen liittyvistä erityiskysymyksistä ja ratkaisuista niihin. Tuotteen innovatiivisuus on siinä, että tilaisuutta ei toteuteta perinteisen koulutustilaisuuden muodossa, vaan asiantuntija/alustaja keskustelee vertaisena osallistujien kanssa. Tavoitteena on osallistaa osallistujia yhteisen teeman ympärille, kuten naisten johtamien yritysten työllistämisen vaikeus, kasvun vaatima uskallus ja yksinyrittäjän jaksaminen. Tätä kautta tilaisuuteen luotiin loppuraportin mukaan vahva yhteisöllisyyden tuntu ja lisättiin kokemuksellista oppimista.</p>
<p>4. Vaikutukset /hyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuotetta hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen toteuttajaorganisaatiossa, yhteistyökumppaneiden organisaatioissa tai muilla tahoilla • Tuote on siirrettävissä muiden tahojen käyttöön 	1 x	2	2	<p>Tuotteen levittäminen on jäänyt vähäiseksi ja myöskään sen juurruttaminen toteuttaja-organisaation toimintaan ei ole kunnolla toteutunut. Tuotteen hyödyntämistä mahdollisesti jatketaan toteuttaja-organisaation toiminnassa ja muissa hankkeissa. Tuotteen siirrettävyyttä muiden tahojen käyttöön ei tuoda tuotteen kuvauksessa esille, mutta toteutustapa olisi melko helppo toteuttaa muuallakin. Yhteistyö alueen toimijoiden ja muiden vastaavatyypisten hankkeiden kanssa on melko vähäistä, jolloin myöskään tuote ei leviä.</p>

<ul style="list-style-type: none"> Tuotteella voidaan odottaa olevan tasa-arvoa edistäviä vaikutuksia myös tulevaisuudessa; tuotteella on suoria tai epäsuoria vaikutuksia hankkeeseen sisältyvien palveluiden ja/tai alan kehittymisen näkökulmasta ja niissä näkyy sukupuolinäkökulman huomioon ottaminen 				
Yhteispisteet / Kommentit	XXXXXXXX	XXXXXXXXXXXX	23	Tuote on sukupuolten tasa-arvoa edistävä ja saa validoinnin. Tuotteessa on innovatiivisia elementtejä, kuten osallistavuus. Sukupuoli-näkökulman käsittely tuotteen sisällöissä jää kuitenkin melko vähäiseksi. Myöskään tuotteen juurruttamista ole suunniteltu tarpeeksi, jotta tuote jäisi pysyväksi toteuttaja-organisaation tai muun tahon toiminnan osaksi.

S20421 Virtaa, voimaa ja verkostoja naisryrittäjyyteen

Hankkeen tavoitteena on edistää naisten työllistymistä ja yritystoimintaa tukemalla yrittäjänäisten valmiuksia kehittää ja kasvattaa liiketoimintaansa. Hankkeessa on pilotoitu sosiaalisiin verkostoihin ja verkostotyöskentelyyn perustuvia toimintamalleja, jotka ovat tukeneet mikro- ja pk-yritysten kasvuhaluuden kehittämistä. Yhteensä hankkeen arvioituja tuotteita on neljä.

Katalyytti on yksi hankkeen pilotoiduista toimintamalleista. Katalyytti on naisten omistamille ja johtamille yrityksille suunnattu liiketoiminnan kehittämistä tukeva osaamisen ja verkostoitumisen palvelu, jonka kautta yrittäjät, yrittäjyyttä pohtivat opiskelijat ja yrittäjyyden kehittäjät voivat saada asiantuntijoiden apua ja kumppaneiden tukea yritystoimintansa kehittämiseen ja kasvuun. Tuote on myös käännetty englanniksi, jolloin se palvelee myös maahanmuuttajataustaisia naisryittäjiä.

Verkossa:

- <https://www.katalyytti.fi/>
- <https://www.hamk.fi/projektit/vvv-hanke/#katalyytti>

Katalyytti.fi	Validoinnin arviointilomake			
Kriteerit	Painoarvo	Raakapisteet (täytettävä)	Painoarvolla kerrotut pisteet (täytettävä)	Huomiot/kommentit (täytettävä)
1. Yleinen sukupuolten tasa-arvonäkökulma <ul style="list-style-type: none"> • Tuote ottaa huomioon eri sukupuolten tarpeet sen hyödyntämisessä ja valtavirtaistamisessa tai • tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi	2 x	4	8	Tuote on suunnattu yrittäjänäisten aseman parantamiseksi ja liiketoiminnan kasvattamiseksi. Toimintaympäristön kuvauksessa on tuotu esille nais- ja miesyrittäjien osuuksia ja yritystoimintojen eroja, myös rahoitettavien yritysten/ investointien näkökulmasta. Lisäksi tuotteessa on otettu intersektionaalinen näkökulma, sillä tuotetta on kehitetty myös maahanmuuttaja-taustaisille naisille.
2. RR-ohjelman erityistavoitteen näkökulma				Tuote liittyy ohjelman erityistavoitteista naisten yrittäjyyden edistämiseen ja liiketoiminnan kasvattamiseen. Tuotteen sisällöissä on

<ul style="list-style-type: none"> Tuote edistää ohjelman erityistavoitteen saavuttamista (vähintään yhtä seuraavista kohdista): <ul style="list-style-type: none"> naisten työllistymismahdollisuuksia miesvaltaisille aloille miesten - erityisesti työttömien tai työelämän ulkopuolella olevien - syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä ja työllistymismahdollisuuksia erityisesti naisvaltaisille aloille naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla naisten yrittäjyyttä ja/tai johtajuutta työn ja yksityiselämän yhteensovittamista 	2 x	5	10	käsitelty naisten yrittäjyyden ja johtajuuden lisäksi naisten ja miesten yritysten segregoitumista eri aloille.
<p>3. Innovatiivisuus/lisäarvo</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuote on uusi tai se sisältää innovatiivisia elementtejä tai se tuottaa lisäarvoa olemassa olevaan tuotteeseen 	1 x	3	3	Tuote ei ole täysin uusi idea ja vastaavantyyppisiä verkkoportaaleja naisyrittäjien toiminnan kehittämiseen ja verkostoitumiseen on kehitetty aiemminkin. Tuotteen innovatiivisuus nähdään siinä, että se on kehitetty yrittäjän naisten omista lähtökohdista käsin ja yrittäjänaisia kehittämisprosessiin osallistaen. Tuotteen kehittämisessä hyödynnettiin mm. palvelumuotoilu-työpajoja. Tuote madaltaa yrittäjän naisten kynnystä hakea omalle yritystoiminnalle kehittämisapua ja lisää nuorten naisten, kuten opiskelijoiden mahdollisuuksia löytää omalle yritysidealleen kumppaneita. Tuotteen lisäarvoa on se, että tuote kehitettiin myös englanninkieliseksi, jolloin se tavoittaa käyttäjiksi myös yrittäjyyttä harkitsevia tai yrittäjänä toimivia maahanmuuttaja-taustaisia naisia. Englanninkielisen tuotteen kehitystyössä otettiin huomioon maahanmuuttaja-taustaisten naisten lähtökohdat.
<p>4. Vaikutukset /hyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuotetta hyödynnetään hankkeen päättymisen 	1 x	3	3	Tuote jää elämään toteuttaja-organisaation työkaluna/palveluna. Toisaalta palvelun käyttö jää käyttäjien oman aktiivisuuden varaan, jolloin tuotteen juurtumisesta pysyväksi toiminnaksi ei ole täyttä

<p>jälkeen toteuttajaorganisaatiossa, yhteistyökumppaneiden organisaatioissa tai muilla tahoilla</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuote on siirrettävissä muiden tahojen käyttöön • Tuotteella voidaan odottaa olevan tasa-arvoa edistäviä vaikutuksia myös tulevaisuudessa; tuotteella on suoria tai epäsuoria vaikutuksia hankkeeseen sisältyvien palveluiden ja/tai alan kehittymisen näkökulmasta ja niissä näkyy sukupuolinäkökulman huomioon ottaminen 				<p>varmuutta. Tuotteen käyttäjiä on loppuraportin mukaan useampi sata. Tuote on tällä hetkellä poissa käytöstä sivulle kohdistuneen palvelunesto-hyökkäyksen vuoksi. Saatujen tietojen mukaan toteuttaja-organisaatio pyrkii ratkaisemaan ongelmaa, jotta tuote saadaan taas käyttöön. Tuotteen tuominen esimerkiksi kansainvälisten yrittäjyyttä opiskelevien naisten tietoisuuteen voisi kasvattaa käyttäjien määrää. Tuotteen siirrettävyys muiden tahojen käyttöön ei selviä tuotteen kuvauksesta. Vastaavantyyppistä tuotetta olisi mahdollista toteuttaa toisessa organisaatiossa, mutta palvelu vaatii melko paljon resursseja ja ulkopuolisen palveluntuottajan. Hankkeessa oli hyödynnetty aiemmin toteutettuja vastaavantyyppisiä hankkeita, mutta yhteistyö jäi vähäiseksi hankkeen aikana mm. ESR-ohjelman muiden naisyrittäjyys-hankkeiden kanssa.</p>
<p>Yhteispisteet / Kommentit</p>	<p>XXXXXXX</p>	<p>XXXXXXXXXX</p>	<p>24</p>	<p>Tuote on sukupuolten tasa-arvoa edistävä ja saa validoinnin. Tuotteen kehittämissä sukupuolinäkökulma on ollut esillä, mutta haasteita on tuonut palveluntuottajan perehdyttäminen tasa-arvokysymyksiin ja etenkin yrittäjänaisia koskeviin erityiskysymyksiin. Tuotteen lisäarvona on se, että tuotetta on kehitetty myös maahanmuuttaja-taustaisille naisille. Tuotteen uutuusarvo kokonaisuudessaan jää osin vähäiseksi ja myös tuotteen juurruttaminen pysyväksi toiminnaksi jää palvelun käyttäjien varaan. Tuotteella on kuitenkin potentiaalisia mahdollisuuksia kehittyä ja säilyä pysyvänä toimintana, mikäli toteuttaja-organisaatio ylläpitää palvelua ja palveluun saadaan uusia käyttäjiä. Lisäksi käyttäjät pitää saada pysymään aktiivisina ja pitämään palvelua hyödyllisenä oman yrityksen kehittämisen ja verkostoitumisen kannalta.</p>

S20421 Virtaa, voimaa ja verkostoja naisryrittäjyyteen

Hankkeen tavoitteena on edistää naisten työllistymistä ja yritystoimintaa tukemalla yrittäjänäisten valmiuksia kehittää ja kasvattaa liiketoimintaansa. Hankkeessa on pilotoitu sosiaaliin verkostoihin ja verkostotyöskentelyyn perustuvia toimintamalleja, jotka ovat tukeneet mikro- ja pk-yritysten kasvuhaluuden kehittämistä. Yhteensä hankkeen arvioituja tuotteita on neljä.

Osittain teknologiapainotteinen kehittämis- ja valmennusprosessi kasvupotentiaalisille naisryrittäjille on hankkeen toinen pilotoituista toimintamalleista. Toteutuksessa on hyödynnetty mm. liiketoiminnan kehittämisen, työelämän ja naisryrittäjyyden asiantuntijoiden sekä alueellisten verkostojen toimintaa ja osaamista.

Verkossa: <https://www.hamk.fi/projektit/vvv-hanke/#kasvuvalmennus>

Kokeillen kasvuun - valmennus	Validoinnin arviointilomake			
Kriteerit	Painoarvo	Raakapistet (täytettävä)	Painoarvolla kerrotut pisteet (täytettävä)	Huomiot/kommentit (täytettävä)
1. Yleinen sukupuolten tasa-arvonäkökulma <ul style="list-style-type: none"> Tuote ottaa huomioon eri sukupuolten tarpeet sen hyödyntämisessä ja valtavirtaistamisessa tai tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi	2 x	4	8	Tuotteessa on asiakaslähtöistä kehittämistä, joka on suunnattu yrittäjänaisille. Valmennukseen osallistuneiden yrittäjänäisten yhtenä isoimpana haasteena oli työn, perheen ja opiskelun yhteensovittaminen, jota pyrittiin ratkaisemaan tuotteen toteuttamisessa mm. kalenteri-suunnittelulla. Tuotteessa keskeinen toimintamuoto oli verkostoituminen. Suomen Yrittäjien (2018) kokoamissa naisryittäjien vinkeissä nousee vahvasti esiin verkostojen tärkeys.
2. RR-ohjelman erityistavoitteen näkökulma <ul style="list-style-type: none"> Tuote edistää ohjelman erityistavoitteen saavuttamista (vähintään yhtä seuraavista kohdista):	2 x	5	10	Tuote edistää RR-ohjelman erityistavoitteista naisten yrittäjyyttä. Tuotteen sisältämiin valmennuksiin osallistuneista suurin osa oli yrittäjänaisia. Yrittäjänäisten kohdalla korostuivat työn, perheen ja opiskelun yhteensovittamisen haasteet, joihin hankkeessa pyrittiin löytämään ratkaisuja.

<ul style="list-style-type: none"> i. naisten työllistymismahdollisuuksia miesvaltaisille aloille ii. miesten - erityisesti työttömien tai työelämän ulkopuolella olevien - syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä ja työllistymismahdollisuuksia erityisesti naisvaltaisille aloille iii. naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla iv. naisten yrittäjyyttä ja/tai johtajuutta v. työn ja yksityiselämän yhteensovittamista 				
<p>3. Innovatiivisuus/lisäarvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuote on uusi tai se sisältää innovatiivisia elementtejä tai se tuottaa lisäarvoa olemassa olevaan tuotteeseen 	1 x	3	3	<p>Tuotteen toteuttamistapa perustuu käännettyyn kehittämiseen, jossa yritys ryhtyy toimeen kehittämis-haasteeseen nykyisellä osaamisella, tiedolla ja verkostoilla nykyisten tai uusien asiakkaiden/ käyttäjien kanssa, vaikka ei tarkkaan tiedetä miten tulisi edetä. Toteutustavassa opitaan yhdessä asiakkaan kanssa oikea asia ja tapa tehdä. Tuotteen kehittämisessä hyödynnetään osin palvelumuotoilua, mutta toteutustavan lisäarvo jää kokonaisuudessaan melko vähäiseksi.</p>
<p>4. Vaikutukset /hyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuotetta hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen toteuttajaorganisaatiossa, yhteistyökumppaneiden organisaatioissa tai muilla tahoilla • Tuote on siirrettävissä muiden tahojen käyttöön • Tuotteella voidaan odottaa olevan tasa-arvoa edistäviä vaikutuksia myös 	1 x	2	2	<p>Hankkeen aikana luodut yrittäjänäisten verkostot ovat jääneet joiltakin osin elämään. Kuitenkaan varmuutta tuotteen toiminnan pysyvämmästä toiminnasta ja juurruttamisesta toteuttaja-organisaation tai jonkun muun tahon toimintaan ei ole. Hankkeessa olisi ollut hyödyllistä tehdä vahvemmin yhteistyötä alueen yrittäjänäisten yhdistysten ja -toimijoiden sekä vastaavatyöppisten ESR-hankkeiden kanssa. Lisäksi sukupuoli-näkökulman sisällyttäminen tuotteen sisältöihin jää vähäiseksi.</p>

tulevaisuudessa; tuotteella on suoria tai epäsuoria vaikutuksia hankkeeseen sisältyvien palveluiden ja/tai alan kehittymisen näkökulmasta ja niissä näkyy sukupuolinäkökulman huomioon ottaminen				
Yhteispisteet / Kommentit	XXXXXXX	XXXXXXXXXX	23	Tuote on sukupuolten tasa-arvoa edistävä ja saa validoinnin. Tuote vaatii vielä kehittämistä, jotta sen uutuusarvo ja vaikutukset tulisivat esille. Tuotteen kehittämisessä sukupuolinäkökulma on otettu huomioon, mutta sukupuolinäkökulma jää vähäiseksi tuotteen sisällön kuvauksissa. Lisäksi tuotteen jatkaminen osana toteuttaja-organisaation pysyvää toimintaa jää avoimeksi, joka ei edesauta tuotteen juurruttamista pysyvämmäksi toiminnaksi.

S20421 Virtaa, voimaa ja verkostoja naisyrittäjyyteen

Hankkeen tavoitteena on edistää naisten työllistymistä ja yritystoimintaa tukemalla yrittäjänäisten valmiuksia kehittää ja kasvattaa liiketoimintaansa. Hankkeessa on pilotoitu sosiaalisiin verkostoihin ja verkostotyöskentelyyn perustuvia toimintamalleja, jotka ovat tukeneet mikro- ja pk-yritysten kasvuhaluuden kehittämistä. Yhteensä hankkeen arvioituja tuotteita on neljä.

VVV-verkkojulkaisu (www.hamk.fi/vvv) kokoaa yhteen hankkeessa saadut opit ja keskustelut naisyrittäjyyden edistämisestä, verkostoitumisesta ja liiketoiminnan kehittämisestä.

VVV-verkkojulkaisu	Validoinnin arviointilomake			
Kriteerit	Painoarvo	Raakapisteeet (täytettävä)	Painoarvolla kerrotut pisteet (täytettävä)	Huomiot/kommentit (täytettävä)
1. Yleinen sukupuolten tasa-arvonäkökulma <ul style="list-style-type: none"> Tuote ottaa huomioon eri sukupuolten tarpeet sen hyödyntämisessä ja valtavirtaistamisessa tai tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi	2 x	4	8	Tuote on suunnattu naisten yrittäjyyden lisäämiseksi. Tuote toimii esimerkiksi erilaisten oppilaitosten yrittäjyys-kasvatuksessa. Tuote sisältää yrittäjänäisten omakohtaisia kertomuksia. Tuote tarjoaa tietoa yrittäjyydestä myös sukupuolinäkö-kulmasta ja nostaa esille yrittäjänäisten erityiskysymyksiä.
2. RR-ohjelman erityistavoitteen näkökulma <ul style="list-style-type: none"> Tuote edistää ohjelman erityistavoitteen saavuttamista (vähintään yhtä seuraavista kohdista):<ol style="list-style-type: none"> naisten työllistymismahdollisuuksia miesvaltaisille aloille miesten - erityisesti työttömien tai työelämän	2 x	5	10	Tuote liittyy rakennerahasto-ohjelman erityistavoitteista naisyrittäjyyden edistämiseen. Tuote tarjoaa tietoa naisten yrittäjyydestä tavanomaisia yrittäjyyden infosivuja tarkemmin.

<p>ulkopuolella olevien - syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä ja työllistymismahdollisuuksia erityisesti naisvaltaisille aloille</p> <p>iii. naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla</p> <p>iv. naisten yrittäjyyttä ja/tai johtajuutta</p> <p>v. työn ja yksityiselämän yhteensovittamista</p>				
<p>3. Innovatiivisuus/lisäarvo</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuote on uusi tai se sisältää innovatiivisia elementtejä tai se tuottaa lisäarvoa olemassa olevaan tuotteeseen 	1 x	2	2	<p>Tuotteen kuvauksessakin mainitaan, että tuote ei ole formaattina uusi, mutta tuote toimii esimerkiksi ammattikorkeakoulujen ja toisen asteen koulutuksissa, joihin sisältyy yrittäjyys-opintoja. Tuotteessa on hyödynnetty erilaisia medioita, kuten videoituja kokemusasiantuntijuushaastatteluja. Tuote sisältää myös infografiikkaa ja artikkeleita. Monikanavaisen tuotteen arvioidaan palvelevan paremmin erilaisia yleisöjä.</p>
<p>4. Vaikutukset /hyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuotetta hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen toteuttajaorganisaatiossa, yhteistyökumppaneiden organisaatioissa tai muilla tahoilla Tuote on siirrettävissä muiden tahojen käyttöön Tuotteella voidaan odottaa olevan tasa-arvoa edistäviä vaikutuksia myös tulevaisuudessa; tuotteella on suoria tai epäsuoria vaikutuksia hankkeeseen sisältyvien palveluiden ja/tai 	1 x	2	2	<p>Tuote kokoaa hankkeen tulokset yhteen ja tarjoaa näin tietoa tuleville vastaavantyyppisille tasa-arvohankkeille. Tuotetta on mahdollista käyttää opetuksessa, jossa käsitellään yrittäjyyttä, yrittäjyyden sukupuolittuneita piirteitä ja tasa-arvon edistämistä. Tuote on saatavilla toteuttajaorganisaation verkkosivuilta. Osassa tuotteen materiaaleja käsitellään yrittäjänäisten erityispiirteitä ja tutkimuksissa havaittuja haasteita sekä eroavaisuuksia yrittäjämiehiin. Osassa materiaaleja sukupuoli-näkökulma jää kuitenkin vähäiseksi. Epäselväksi jää myös se, päivitetäänkö sivuja hankkeen päättymisen jälkeen. Lisäksi tuotteen levittämistä ja juurruttamista esimerkiksi yrittäjänäisten yhdistysten toimintaan ei ole tehty. Myöskään verkostoitumista muiden vastaavantyyppisten hankkeiden kanssa ei ole tehty.</p>

alan kehittymisen näkökulmasta ja niissä näkyvää sukupuolinäkökulman huomioon ottaminen				
Yhteispisteet / Kommentit	XXXXXXX	XXXXXXXXXX	22	Tuote on sukupuolten tasa-arvoa edistävä ja saa validoinnin. Tuotteessa on hyviä elementtejä ja etenkin yrittäjänäisten erityiskysymyksiä on nostettu esille. Tuotteesta puuttuu kuitenkin suurempi uutuusarvo ja myös sen juurruttaminen pysyväksi toiminnaksi on osin vähäistä. Myös alueen toimijoiden ja vastaavatyypisten ESR-hankkeiden kanssa tehty yhteistyö on ollut vähäistä ja joka olisi voinut edesauttaa tuotteen levittämistä ja juurruttamista.

S20426 Työelämän tulevaisuuskuvat nuorten naisten silmin

Hankkeen tuloksena luotiin Tulevaisuus – Paljon mahdollista! Tulevaisuusohjauksen työkirja (2017), jossa on kuvattu tulevaisuusohjauksen perusteet ja työvälineitä tulevaisuusohjauksen toteuttamiseen. Hanke tunnetaan hallinnollisen nimen sijasta nimellä OMASI – Oma tulevaisuutta etsimässä -hanke (2015–2017). Työkirja on syntynyt OMASI-hankkeen ja UTUA – Uutta tulevaisuutta luomassa (2015–2017) -hankkeen yhteistyönä.

Arviointia varten on tutustuttu Tulevaisuusohjauksen työkirjaan sekä muihin tulevaisuusohjaukseen liittyviin materiaaleihin verkossa: muun muassa Oulun yliopiston ja Lapin yliopiston Sujuva-hankkeen (2015–2017) sekä Turun yliopiston (koordinoija) OSATA – Osaamispolkuja tulevaisuuteen -hankkeen (2016–2019) materiaaleihin. Lisäksi on hyödynnetty Setan julkaisemaa nuorten parissa työskentelyyn soveltuvaa Normit nurin! -opasta, johon viitataan myös työkirjassa.

Tulevaisuusohjauksen työkirja (2017) 2. painos	Validoinnin arviointilomake			
Kriteerit	Painoarvo	Raakapisteet (täytettävä)	Painoarvolla kerrotut pisteet (täytettävä)	Huomiot/kommentit (täytettävä)
<p>1. Yleinen sukupuolten tasa-arvonäkökulma</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuote ottaa huomioon eri sukupuolten tarpeet sen hyödyntämisessä ja valtavirtaistamisessa tai tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi 	2 x	4	8	<p>Hankkeen lähtökohtana on loppuraportin mukaan tieto osin sukupuolittuneista työelämästä syrjäytymisen syistä sekä havainto nuorten naisten äänen puuttumisesta työvoimapoliittisesta keskustelusta. Myös hankkeen kohderyhmä oli määritelty sukupuolen perusteella: erityisesti nuoret (maahanmuuttajataustaiset) naiset. Hankkeessa naisten ohjaukseen panostaminen nähtiin tärkeänä myös sen ylisukupolvisten vaikutusten vuoksi.</p> <p>Työkirja edistää tasa-arvoa siten, että ohjeistuksessa tuodaan esille sukupuolen ja muun muassa kulttuuritaustan merkitys ja vaikutus yksilön elämään ja toimintaan yhteiskunnassa. Hankkeen tietojen mukaan nämä otetaan huomioon myös työkirjan tehtävissä, mikä ei kuitenkaan niissä suoraan näy. Niissä ei esimerkiksi suoraan rohkaista ajattelemaan myös sukupuolelleen epätyypillisiä vaihtoehtoja koulutuksen ja työn suhteen kuten hankkeen mukaan sen koulutuksissa oli tehty.</p> <p>Työkirjan materiaalit toki soveltuvat käytettäväksi erilaisten kohderyhmien ja ohjattavien kanssa sekä erilaisiin ohjaustilanteisiin, mutta tällainen osaaminen riippuu käyttäjästä.</p>

<p>2. RR-ohjelman erityistavoitteen näkökulma</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuote edistää ohjelman erityistavoitteen saavuttamista (vähintään yhtä seuraavista kohdista): <ul style="list-style-type: none"> naisten työllistymismahdollisuuksia miesvaltaisille aloille miesten - erityisesti työttömien tai työelämän ulkopuolella olevien - syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä ja työllistymismahdollisuuksia erityisesti naisvaltaisille aloille naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla naisten yrittäjyyttä ja/tai johtajuutta työn ja yksityiselämän yhteensovittamista 	2 x	3	6	<p>Hankkeessa kohderyhmänä ja osallistujina olivat erityisesti nuoret naiset. Osaan työpajoista ja koulutuksista osallistui myös miehiä sekä sukupuoleltaan ei-binäärisiä henkilöitä. Hankkeen tietojen mukaan sen työpajoissa ja tuotetuissa materiaaleissa tuotiin esille sukupuolen merkitys ja pyrittiin purkamaan erilaisia sukupuoleen liitettyjä oletuksia ja stereotyyppiä sekä vahvistamaan naisten toimijuutta. Työkirjassa nämä tavoitteet näkyvät kuitenkin vain osittain ja lähinnä alussa olevassa listauksessa ohjauksen sudenkuopista (mm. kapea sukupuolikäsitys, kulttuuritaustan huomiotta jättäminen). Työkirja on tässä se, jota arvioidaan.</p>
<p>3. Innovatiivisuus/lisäarvo</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuote on uusi tai se sisältää innovatiivisia elementtejä tai se tuottaa lisäarvoa olemassa olevaan tuotteeseen 	1 x	3	3	<p>Työkirja on innovatiivinen yhdistäessään kauaskantoisen ja kokonaisvaltaisen tulevaisuusajattelun sekä konkreettiset uraohjauksen työvälineet. Se muistuttaa myös kapean sukupuolikäsityksen sudenkuopista ja antaa niistä muutaman konkreettisen esimerkin, mutta sen varsinaisissa työkaluissa ja tehtävissä ei ole sukupuolinäkökulmaa tai segregaaation purun tavoitetta. Yksilölähtöisyys ja kokonaisvaltainen ajattelu tarjoavat tuki tälle hyvät lähtökohdat. Tämä kuitenkin vaatii sen että käyttäjällä on asiasta edeltävää/muualta hankittua osaamista.</p>
<p>4. Vaikutukset /hyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuotetta hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen toteuttajaorganisaatiossa, yhteistyökumppaneiden 	1 x	3	3	<p>Materiaali on verkossa hyvin saatavilla kolmella kielellä ja se on helppolukuinen ja hyvin visuaalinen materiaali. Jalkauttamissuunnitelmasta ei mainita muuta kuin että materiaalit tulevat olemaan jaossa ja käytössä myös toteuttajan tulevissa hankkeissa. Myös loppuraportissa todetaan, että työkirjan vaikutus on riippuvainen siitä, miten kukin ohjaaja käyttää ja soveltaa työkirjan</p>

<p>organisaatioissa tai muilla tahoilla</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuote on siirrettävissä muiden tahojen käyttöön • Tuotteella voidaan odottaa olevan tasa-arvoa edistäviä vaikutuksia myös tulevaisuudessa; tuotteella on suoria tai epäsuoria vaikutuksia hankkeeseen sisältyvien palveluiden ja/tai alan kehittymisen näkökulmasta ja niissä näkyy sukupuolinäkökulman huomioon ottaminen 				<p>materiaaleja ja missä määrin hän haluaa tai osaa ohjata sukupuolitietoisesti.</p>
<p>Yhteispisteet / Kommentit</p>	<p>XXXXXXX</p>	<p>XXXXXXXXXX</p>	<p>20</p>	<p>Tuote on toimiva ja kiinnostava, mutta se ei saa tässä tarkastelussa tasa-arvon edistämiseen liittyvää validointia. Hanketta yleisesti arvioitaessa kriteerien voisi arvioida täyttyvän, mutta koska työkirjan pääsisällöistä (tehtävät ja harjoitukset) sukupuolinäkökulma ja sukupuolten erityisiin tarpeisiin ja tasa-arvoon liittyvät tavoitteet ja ohjaus puuttuvat, ei sen voi arvioida olevan kokonaisuudessaan tasa-arvoa edistävä. Tällaisia olisivat esimerkiksi konkreettiset välineet siihen, miten rohkaista ajattelemaan myös sukupuolelleen epätyypillisiä vaihtoehtoja koulutuksen ja työn suhteen.</p>

S20522 RIMENTORI - Rinnekotisäätiön työllisyyttä edistävä mentoriohjelma kehitysvamma-alalle

Hankkeen tuotoksena on arvioitu RIMENTORI-mentorointimallia, eli työttömille suunnattua ryhmämuotoista työkokeilua, joka koostuu valmennuksista sekä kolmen viikon valmennus- ja mentorointijaksosta kehitysvammaisille suunnatussa sosiaali- ja terveystieteiden työpaikassa. Tuotteen arvioimiseksi on tutustu loppuraportin aineiston lisäksi tarkemmin muun muassa Rinnekoti-säätiön sivuihin sekä RIMENTORI-teemalehteen (<https://www.rinnekoti.fi/media/rimentori-2017.pdf>). Tuotteen arvioinnissa on otettu huomioon sekä hankkeen aikana toteutettu malli että jatkokäytön ja vaikutusten osalta (4. kohta) Rinnekoti-säätiön TE-hallinnolle ostopalveluksi tuotteistama malli. Näiden ero on se, että jälkimmäisestä mallista sukupuolinäkökulma on riisuttu kokonaan pois.

RIMENTORI-mentorointiohjelma kehitysvamma-alalle	Validoinnin arviointilomake			
Kriteerit	Painoarvo	Raakapisteeet (täytettävä)	Painoarvolla kerrotut pisteet (täytettävä)	Huomiot/kommentit (täytettävä)
<p>1. Yleinen sukupuolten tasa-arvonäkökulma</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuote ottaa huomioon eri sukupuolten tarpeet sen hyödyntämisessä ja valtavirtaistamisessa tai tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi 	2 x	4	8	Loppuraportoinnin tietojen mukaan valmennusjakson suunnittelussa alalla jo toimivien miestyöntekijöiden ääni haluttiin tuoda kuuluviin ja kouluttajiksi valittiin aina ensisijaisesti mies, mikäli se oli mahdollista. Miehet asetettiin etusijalle myös valittaessa osallistujia ohjelmaan. Lisäksi markkinoinnissa ja toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa otettiin huomioon miessensitiiviset menetelmät eri tilanteissa. Hankkeessa kiinnitettiin huomiota myös siihen, miten miehiä oli tarpeen huomioida erikseen ryhmätilanteissa, jotta myös heidän mielipiteensä tulisivat esiin. Myös mentotiohjelman palautteissa reflektoitiiin sukupuolinäkökulmaa. Osa osallistujista oli naisia, joten myös tätä olisi voinut vielä hieman reflektoida materiaaleissa.
<p>2. RR-ohjelman erityistavoitteen näkökulma</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuote edistää ohjelman erityistavoitteen saavuttamista (vähintään yhtä seuraavista kohdista): <ul style="list-style-type: none"> naisten työllistymismahdollisuuksia miesvaltaisille aloille 	2 x	5	10	Tuote on edistänyt työttömien miesten syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä ja suuntautumista naisvaltaisille aloille. Hankkeen myötä joitakin miehiä hakeutui naisemmistöisen kehitysvamma-alan koulutukseen tai työhön. Hankkeen loppuraportin mukaan työkokeilijoista 76 % oli miehiä. Lähes poikkeuksetta työkokeilijat innostuivat kehitysvamma-alasta ja olivat kiinnostuneita työllistymään alalle. Osallistujista aktivoitui kaiken kaikkiaan 63 %.

ii. miesten - erityisesti työttömien tai työelämän ulkopuolella olevien - syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä ja työllistymismahdollisuuksia erityisesti naisvaltaisille aloille iii. naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla iv. naisten yrittäjyyttä ja/tai johtajuutta v. työn ja yksityiselämän yhteensovittamista				
3. Innovatiivisuus/lisäarvo <ul style="list-style-type: none"> Tuote on uusi tai se sisältää innovatiivisia elementtejä tai se tuottaa lisäarvoa olemassa olevaan tuotteeseen 	1 x	4	4	Loppuraportin mukaan hankkeessa tutustuttiin vaihtoehtoisiin mentorointimalleihin ja tuotettiin erityinen sote-/ kehitysvamma-alalle sopiva malli. Koulutuksen kehittämisessä kuultiin kokemusasiantuntijoina hankkeen työkokeilijaa ja mentoria, ja mukana oli myös sukupuolten tasa-arvon edistämisen tavoite sekä sukupuolisensitiivinen työote.
4. Vaikutukset /hyödyntäminen <ul style="list-style-type: none"> Tuotetta hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen toteuttajaorganisaatiossa, yhteistyökumppaneiden organisaatioissa tai muilla tahoilla Tuote on siirrettävissä muiden tahojen käyttöön Tuotteella voidaan odottaa olevan tasa-arvoa edistäviä vaikutuksia myös tulevaisuudessa; tuotteella on suoria tai epäsuoria vaikutuksia hankkeeseen sisältyvien palveluiden ja/tai alan kehittymisen näkökulmasta ja niissä näkyy sukupuolinäkökulman huomiointia 	1 x	1	1	Hankkeen antamien tietojen mukaan RIMENTORI-ohjelma on tuotteistettu hankkeen päätteeksi palvelumalliksi, joka on mahdollista toteuttaa vastavasti kuin hankkeessa: ryhmämuotoisena työkokeiluna työttömille. Ainoa ero on että kohderyhmää ei ole tarjottavassa palvelussa erikseen määritelly. Kehitetty lopputuote ei myöskään ole sukupuolisensitiivinen eikä siinä ole samoja segregaaation purkamisen tavoitteita kuin hankkeen aikana käytössä olleessa mallissa. Loppuraportissa todetaan TE-palveluiden olevan mallista kiinnostunut, sillä juuri tämän kaltaista palvelua ei ole muutoin tarjolla. Ostopalveluksi tuotteistettu malli ei ole välttämättä suoraan hyödynnettävissä muiden toimijoiden käyttöön.

mioon ottaminen				
Yhteispisteet / Kommentit	XXXXXXX	XXXXXXXXXX	23	Hankkeen aikana toteutettu RIMENTORI-ohjelma on sukupuolten tasa-arvoa edistävä ja saa validoinnin. Sukupuolinäkökulma on kulkenut mukana hankkeen läpi suunnittelusta toteutukseen. Loppuraportin liitteessä kuvatusa Rinnekotisäätiön TE-hallinnolle ostopalveluksi tuotteistetusta RIMENTORI-mentorointimallista sukupuolierityiset piirteet ja tavoitteet on kuitenkin riisuttu kokonaan pois. Siitä syystä vaikuttavuuspisteitä 4. kohdassa on merkittävästi vähennetty.

S20542 Smart ladies in digital world – Naisten yrittäjyyden ja johtajuuden tukeminen digitaalisessa maailmassa

Hankkeessa luotiin verkostomainen toimintamalli yrittäjänäisten ja ammattikorkeakoulun opiskelijoiden välille. Toimintamallin tarkoituksena oli vähentää sukupuolenmukaista eriytymistä, joka liittyy yrittäjyyteen sekä tarjota ohjausta ja koulutusta edistämään yrittäjänäisten strategista johtajuutta, joka liittyy digitaalisuuden ja työelämän haasteiden tuomien muutosten vaikutuksiin naisenemmistöisillä aloilla. Toimijoiden kesken kehitettiin toimintakulttuuria, jossa sekä yrittäjänäisten että opiskelijanaisten tiedolliset, taidolliset ja asenteelliset valmiudet yrittäjämäiseen toimintaan kehittyivät. Hankkeessa hyödynnettiin yrittäjänäisten elämäntarinoita ja roolimalleja opiskelijoiden kokemusperäisessä oppimisessa ja ohjaamisessa. Hankkeen toimintamalli kuvattiin käsikirjassa, jossa myös nostetaan esille mm. opiskelijanaisten polkua yrittäjyyteen ja yrittäjänäisten valmiuksien kehittymistä toimintamallissa sekä yrittäjänäisten tulevaisuuden haasteita.

Verkossa:

- <http://smartladiesindigitalworld.blogspot.com/>
- <https://verkkolehti.seamk.fi/arkisto/2017-marraskuun-verkkolehti/smart-ladies-digital-world-hanke-tukee-naisyrittajien-johtajuutta-ja-digitaalista-osaamista/>

Verkostomainen toimintamalli naisyrittäjyyden tukemiseen	Validoinnin arviointilomake			
	Kriteerit	Painoarvo	Raakapisteet (täytettävä)	Painoarvolla kerrotut pisteet (täytettävä)
1. Yleinen sukupuolten tasa-arvonäkökulma <ul style="list-style-type: none"> • Tuote ottaa huomioon eri sukupuolten tarpeet sen hyödyntämisessä ja valtavirtaistamisessa tai • tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi	2 x	4	8	Tuote on suunnattu yrittäjänäisten aseman parantamiseksi ja opiskelijanaisten kannustamiseksi yrittäjyyteen. Tuotteessa pyritään vähentämään yrittäjyyteen liittyvää sukupuolenmukaista eriytymistä. Tuotteessa tarjotaan ohjausta ja koulutusta yrittäjänäisten strategisen johtajuuden lisäämiseksi, jotka on nähty yrittäjänäisten haasteiksi digitaalisuuden ja työelämän tuomiin muutoksiin ja joilla on vaikutusta naisenemmistöisillä aloilla.
2. RR-ohjelman erityistavoitteen näkökulma				Tuote edistää ohjelman erityistavoitteista naisten yrittäjyyden edistämistä ja tukemista. Tuotteessa kehitetyssä toimintamallissa

<ul style="list-style-type: none"> Tuote edistää ohjelman erityistavoitteen saavuttamista (vähintään yhtä seuraavista kohdista): <ul style="list-style-type: none"> naisten työllistymismahdollisuuksia miesvaltaisille aloille miesten - erityisesti työttömien tai työelämän ulkopuolella olevien - syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä ja työllistymismahdollisuuksia erityisesti naisvaltaisille aloille naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla naisten yrittäjyyttä ja/tai johtajuutta työn ja yksityiselämän yhteensovittamista 	2 x	5	10	vahvistetaan jo yrittäjinä toimivien naisten yrittäjyyttä ja lisätään opiskelijanaisten kiinnostusta lähteä yrittäjiksi.
<p>3. Innovatiivisuus/lisäarvo</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuote on uusi tai se sisältää innovatiivisia elementtejä tai se tuottaa lisäarvoa olemassa olevaan tuotteeseen 	1 x	4	4	<p>Tuotteessa kehiteltyä toimintamallia esittelevässä käsikirjassa sukupuolinäkökulmaa on käsitelty mm. naisten yrittäjyyttä käsittelevien selvitysten ja tutkimusten kautta sekä nostettu esiin yrittäjänäisten erityiskysymyksiä ja eroja miesten yrittäjyyteen. Hankkeessa hyödynnettiin yrittäjänäisten elämäntarinoita ja he toimivat roolimalleina opiskelijanaisille. Tuotteen innovatiivisena uutuusarvona ovat toimintamallin sisältämät digitaaliset yritystarinat, jotka löytyvät nettiblogista. Myös opiskelijoiden yritystarinoista tuotettiin digitaalisia kertomuksia. Lisäksi yrittäjänäisten haastatteluvideoita on julkaistu Youtubessa ja hankkeen tuloksista tuotettiin kolme videota. Opiskelijoiden yrittäjyys-aikomuksista, pystyvyydestä toimia yrittäjänä ja yrittäjämäisten valmiuksien kehittymisestä kirjoitettiin artikkeleita ja kolumneja. Tuotteessa kehitetyssä toimintamallissa haettiin lisäarvo aiemmin toteutetusta toiminnasta, jonka kautta opiskelijoita saatiin mukaan hankkeeseen kehittämään omaan liikeideaansa. Tuotteessa lisättiin verkostoitumista yrittäjänäisten ja opiskelijoiden välillä. Tuotteen</p>

				käsikirjassa sukupuoli-näkökulmaa on käsitelty yrittäjänäisten näkökulmasta, mutta sukupuolinäkökulma ei ole läpileikkaavana toimintamallin kaikissa sisällöissä.
4. Vaikutukset /hyödyntäminen <ul style="list-style-type: none"> Tuotetta hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen toteuttajaorganisaatiossa, yhteistyökumppaneiden organisaatioissa tai muilla tahoilla Tuote on siirrettävissä muiden tahojen käyttöön Tuotteella voidaan odottaa olevan tasa-arvoa edistäviä vaikutuksia myös tulevaisuudessa; tuotteella on suoria tai epäsuoria vaikutuksia hankkeeseen sisältyvien palveluiden ja/tai alan kehittymisen näkökulmasta ja niissä näkyy sukupuolinäkökulman huomioon ottaminen 	1 x	4	4	<p>Hankkeessa perustettiin blogi, johon on koottu monipuolisesti toimintamalliin sisältyviä yrittäjänäisten digitaalisia yritystarinoita ja opiskelijoiden yritystarinoista digitaalisia kertomuksia. Lisäksi hankkeen tuloksista tuotettiin videoita sekä kirjoitettiin artikkeleita ja kolumneja. Hankkeen aikana tuotettiin yhteensä 18 julkaisua.</p> <p>Tuotteen levittämistä edisti se, että hankkeessa toteutettiin benchmarkausta osallistumalla kansallisiin ja kansainvälisiin konferensseihin, joissa esiteltiin hankkeen toimintamallia ja etsittiin toimintamalliin lisäarvoa muiden tuottamista toimintamalleista. Toimintamallista tuotettiin lisäksi käsikirja sekä painetussa että digitaalisessa muodossa, jotka ovat saatavilla netistä.</p> <p>Hankkeessa kehitetty toimintamalli jää pysyvästi toteuttaja-organisaation käyttöön. Lisäksi hankkeeseen osallistuneet opiskelijat perustivat oman yrittäjyysjärjestön, joka jatkaa loppuraportin mukaan toimintamallin toteuttamista. Tuotteesta laadittu käsikirja auttaa muita koulutus-organisaatioita kokeilemaan samaa toimintamallia omassa organisaatiossaan.</p>
Yhteispisteet / Kommentit	XXXXXXX	XXXXXXXXXX	26	<p>Tuote edistää sukupuolten tasa-arvoa ja saa validoinnin. Tuote sisälsi monipuolisesti erilaisia elementtejä, joilla edistettiin yrittäjänäisten osaamista ja tuotiin esille yrittäjänäisten erityiskysymyksiä. Yrittäjänaiset toimivat mentoreina ja roolimalleina opiskelijanaisille, jotka suunnittelivat yrittäjäksi ryhtymistä. Hankkeen viestintä oli monipuolista, joka myös edesauttoi tuotteen juurruttamista pysyvämmäksi toiminnaksi ja tuotteen hyödyntämistä myös muissa organisaatioissa. Hankkeen tulosten levittämistä on jatkettu hankkeen päättymisen jälkeen ja hankkeen tulosten perusteella on myös valmisteltu uutta hanketta.</p>

S20616 Masto - Maahanmuuttajien työllisyyden ja osallisuuden edistäminen

Testattuja toimia naisten työllisyyteen - Maahanmuuttotyön menetelmäopas ja profiilikortit sisältävät tietoa maahanmuuttajataustaisen naisen kokonaisvaltaisesta elämäntilanteesta ja antavat keinoja sen tukemiseen. Opasta ja profiilikortteja käsitellään hankkeen loppuraportissa yhtenä tuotoksena, joten tämä on lähtökohtana myös tässä arvioinnissa. Hankkeen loppuraportoinnin lisäksi on tutustuttu oppaaseen ja kortteihin, sekä etsitty tietoa vastaavista materiaaleista. Tuote on saatavilla loppuraportin liitteenä sekä verkossa osoitteessa: http://www.socom.fi/wp-content/uploads/2015/06/Masto_Testattuja_toimia_naisten_tyollisyyteen.pdf. Oppaassa mainittu kulttuuripaketti ja muuta materiaalia on saatavilla Innokylässä: <https://www.innokyla.fi/web/hanke6642103/etusivu>.

Testattuja toimia naisten työllisyyteen - Maahanmuuttotyön menetelmäopas ja profiilikortit	Validoinnin arviointilomake			
Kriteerit	Painoarvo	Raakapisteet (täytettävä)	Painoarvolla kerrotut pisteet (täytettävä)	Huomiot/kommentit (täytettävä)
1. Yleinen sukupuolten tasa-arvonäkökulma <ul style="list-style-type: none"> Tuote ottaa huomioon eri sukupuolten tarpeet sen hyödyntämisessä ja valtavirtaistamisessa tai tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi 	2 x	4	8	Hanke ja sen tuotos perustuvat loppuraportin mukaan tilasto- ja kokeuspohjaiseen tietoon maahanmuuttajataustaisten naisten tilanteesta ja työllistymismahdollisuuksista Suomessa. Hankkeessa on myös erikseen otettu huomioon äitiyteen liittyvät haasteet esimerkiksi hoivavastuun kasautumisessa sekä äitien tärkeä rooli perheen onnistuneessa kotoutumisessa. Menetelmäopas ja profiilikortit auttavat hankkeen mukaan tunnistamaan naisten elämänpolkuihin ja tyypillisiin elämäntilanteisiin liittyviä tuen tarpeita ja hakemaan tai tarjoamaan sitä. Perheellisuuden vaikutus näkyikin materiaalissa jossain määrin.
2. RR-ohjelman erityistavoitteen näkökulma <ul style="list-style-type: none"> Tuote edistää ohjelman erityistavoitteen saavuttamista 	2 x	4	8	Hankkeen tietojen mukaan tuote on suunnattu maahanmuuttajataustaisten naisten osaamisen tunnistamisen tueksi sekä vahvistamaan heidän osallisuuttaan suomalaisessa työelämässä, yhteisöissä ja yhteiskunnassa. Tuotteen todetaan edistävän maahanmuuttajataustaisten naisten ura-

<p>(vähintään yhtä seuraavista kohdista):</p> <ul style="list-style-type: none"> i. naisten työllistymismahdollisuuksia miesvaltaisille aloille ii. miesten - erityisesti työttömien tai työelämän ulkopuolella olevien - syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä ja työllistymismahdollisuuksia erityisesti naisvaltaisille aloille iii. naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla iv. naisten yrittäjyyttä ja/tai johtajuutta v. työn ja yksityiselämän yhteensovittamista 				<p>kehitystä, yrittäjyyttä ja etenemistä työmarkkinoilla huomioimalla heidän elämäntilanteensa kokonaisvaltaisesti. Materiaalissa käsitellään jonkin verran perheeseen liittyviä asioita, mutta muilta osin sukupuolinäkökulmaa ei ole oppaassa läpäisevästi mukana.</p>
<p>3. Innovatiivisuus/lisäarvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuote on uusi tai se sisältää innovatiivisia elementtejä tai se tuottaa lisäarvoa olemassa olevaan tuotteeseen 	1 x	2	2	<p>Asiakasprofiilikortit on innovatiivinen keino tarjota silmälävissä muodossa yksinkertaista materiaalia asiakaskohtaisiin. Kortit auttavat tunnistamaan maahanmuuttajanaisen elämäntilanteen ja tarpeiden eri osatekijöitä, mikä auttaa pohtimaan toimivampia palvelu- ja tukitarpeita. Erityistä sukupuolinäkökulmaa ei korteissa ole (ellei mainintoja lapsista tulkita tällaisiksi). Kortit saavat tukea menetelmäoppaalta, jossa ei kuitenkaan tuoda selvästi esiin sukupuolinäkökulmaa. Osin menetelmiä ja tietopaketteja, kuten maahanmuuttajanaisten suunnattu Kulttuuripaketti, on kuvattu vain pintapuolisesti. (Kulttuuripaketti on saatavilla Innokylässä ainakin otsikkotasoisena, ja siellä on jonkin verran lisää tietoa muun muassa tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta sekä naisena olemisesta suomalaisessa kulttuurissa. Tätä sisältöä ei ole kuitenkaan otettu tässä huomioon, sillä se ei sisälly nyt tuotteena arvioituun oppaaseen.) Oppaassa ei myöskään kuvata sitä, miten 6 asiakasprofiilia on tarkalleen ottaen muodostettu 170 asiakaskohtamisen pohjalta, miten profilointi on tehty ja miten profiileja tulisi käyttää. Moninaisen joukon tyypistämisen kuudeksi profiiliksi vaatisi ehkä tuekseen tarkemman kuvauksen, perustelut ja käyttöohjeet.</p>
<p>4. Vaikutukset /hyödyntäminen</p>	1 x	2	2	<p>Tuote on kehitetty edistämään erityisesti maahanmuuttajanaisten työllistymistä ja se on suunniteltu hyödynnettäväksi kaikissa organisaatiois-</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Tuotetta hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeä toteuttajaorganisaatiossa, yhteistyökumppaneiden organisaatioissa tai muilla tahoilla • Tuote on siirrettävissä muiden tahojen käyttöön • Tuotteella voidaan odottaa olevan tasa-arvoa edistäviä vaikutuksia myös tulevaisuudessa; tuotteella on suoria tai epäsuoria vaikutuksia hankkeeseen sisältyvien palveluiden ja/tai alan kehittymisen näkökulmasta ja niissä näkyy sukupuolinäkökulman huomioon ottaminen 				<p>sa, joissa on asiakkaana maahanmuuttajia. Raportista ei tule selkeää kuvaa siitä, miten tuotetta on jalkautettu ja markkinoitu. Raportin mukaan menetelmäoppaassa esitellyt työmenetelmät ja profiilikortit on suunniteltu kestämään aikaa, mutta tätä ei kuvata tarkemmin. Maahanmuuttajat ovat moninainen ja myös ajassa muuttuva joukko, joten tällaisen väitteen tueksi ei välttämättä löydy tarvittavaa näyttöä.</p>
Yhteispisteet / Kommentit	XXXXXXXX	XXXXXXXXXXXX	20	<p>Tuote on kiinnostava ja se perustuu hankkeessa kerättyyn osaamiseen maahanmuuttajataustaisten naisten kanssa työskentelystä. Se antaa välineitä tuen tarpeiden tunnistamiseen ja kokonaisvaltaiseen auttamistyöhön, mutta se ei sisällä kovin vahvaa sukupuolinäkökulmaista analyysia tai kuvausta siitä miten sukupuolinäkökulma tai tasa-arvon edistämisen tavoite on vaikuttanut tuotteen toteutukseen. Maahanmuuttajanaisten profilointi muutamaksi tyyppiä voi olla auttajalle selkiyttävä, mutta toisaalta mahdollisesti myös yksinkertaistava ja stereotypisoiva lähtökoh- ta ellei sitä tehdä nämä riskit huomioon ottavasta näkökulmasta. Tuote ei saa tässä tarkastelussa validointia.</p>

S20706 ViVa - Virtaviivaisuutta valtavirtaistamiseen

Hankkeen loppuraportissa on esitelty kolme erillistä hankkeen tuotosta: Tasa-arvo pelissä -oppimispeli, Oikeus työhön tasavertaisin edellytyksin -opas, sekä koulutuspaketti työntekijöiden perehdyttämiskoulutuksiin. Kaikissa tuotoksissa on käsitelty sukupuolten tasa-arvoa intersektionaalisesti ja moninaisuuden huomioonottavasti. Osa niistä keskittyy myös sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen edistämiseen. Tuotteiden arvioinnissa on tutustuttu loppuraportin materiaalien lisäksi myös varsinaisiin tuotteisiin, jotka ovat saatavilla kokonaisuudessaan verkossa: https://www.espoo.fi/fi-Fi/Tyo_ ja_yrittaminen/Apuu_tyollistymiseen/Tasaarvoa_ ja_yhdenvertaisuutta_tyollistamiseen. Lisäksi on selvitetty, mitä muita vastaavia tuotteita on olemassa.

Koulutuspaketti	Validoinnin arviointilomake			
Kriteerit	Painoarvo	Raakapisteeet (täytettävä)	Painoarvolla kerrotut pisteet (täytettävä)	Huomiot/kommentit (täytettävä)
<p>1. Yleinen sukupuolten tasa-arvonäkökulma</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuote ottaa huomioon eri sukupuolten tarpeet sen hyödyntämisessä ja valtavirtaistamisessa tai tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi 	2 x	5	10	<p>Hankkeen tietojen mukaan koulutuspaketti on koostettu työpaikan kehittäjä -valmennuksessa käytetyistä materiaaleista sekä työpajaohjaajien perehdytyskoulutuksesta. Materiaali sisältää tietoa tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvonäkökulma on valtavirtaistettu myös muihin sisältöihin. Materiaali perustuu sukupuolten tasa-arvoa koskevaan tietoon ja ottaa huomioon myös muut ihmisiä koskevat erot (gender+). Hankkeen toimintaympäristöstä on tehty analyysi sukupuolinäkökulmasta, ja hankkeen päätavoitteena oli sukupuolten tasa-arvon ja sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen edistäminen. Hankkeessa on ollut mukana tasa-arvoasiantuntemusta.</p>
<p>2. RR-ohjelman erityistavoitteen näkökulma</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuote edistää ohjelman erityistavoitteen saavuttamista (vähintään yhtä seuraavista kohdista): <ul style="list-style-type: none"> naisten työllistymismahdollisuuksia miesvaltaisille aloille miesten - erityisesti työttömien tai työelämän ulkopuo- 	2 x	5	10	<p>Koulutuspaketti edistää useita ohjelman erityistavoitteita. Se tarjoaa tietoa sukupuolten erityistarpeista ja tilanteista ja sukupuoleen perustuvien stereotyyppien purkamisesta. Se edistää välillisesti naisten työllistymismahdollisuuksia miesenemmistöisille aloille ja miesten työllistymismahdollisuuksia naisenenemmistöisille aloille. Kuten loppuraportin materiaaleissa todetaan, välillisesti sen avulla voi edistää myös työttömien ja työelämän ulkopuolella olevien miesten syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä.</p>

<p>lella olevien - syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä ja työllistymismahdollisuuksia erityisesti naisvaltaisille aloille</p> <p>iii. naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla</p> <p>iv. naisten yrittäjyyttä ja/tai johtajuutta</p> <p>v. työn ja yksityiselämän yhteensovittamista</p>				
<p>3. Innovatiivisuus/lisäarvo</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuote on uusi tai se sisältää innovatiivisia elementtejä tai se tuottaa lisäarvoa olemassa olevaan tuotteeseen 	1 x	3	3	Tuote on valmis, helppokäyttöinen ja yhtenäisen kokonaisuuden muodostava koulutuspaketti, jossa on sekä sukupuolten tasa-arvon erityisisältöjä että sukupuolinäkökulma läpäisevästi sen kaikissa sisällöissä. Sinänsä se ei sisällä juuri uutta tietoa tai erityisen innovatiivisia esitystapoja, mutta arvoa on tiedon paketoimisella yhteen normaalin perehdytysmateriaalin osaksi.
<p>4. Vaikutukset /hyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuotetta hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen toteuttajaorganisaatiossa, yhteistyökumppaneiden organisaatioissa tai muilla tahoilla Tuote on siirrettävissä muiden tahojen käyttöön Tuotteella voidaan odottaa olevan tasa-arvoa edistäviä vaikutuksia myös tulevaisuudessa; tuotteella on suoria tai epäsuoria vaikutuksia hankkeeseen sisältyvien palveluiden ja/tai alan kehittymisen näkökulmasta ja niissä näkyy sukupuolinäkökulman huomioon ottaminen 	1 x	4	4	Tuote on vapaasti ladattavissa verkosta PDF-muodossa, joten sellaiseen se on vapaasti hyödynnettävissä. Paketti soveltuu suoraan vastaavien työpajatoimijoiden käyttöön mutta olisi räätälöitävissä myös laajempaan, esim. sote-sektorin toimijoiden käyttöön kohtuullisen pienin muokkauksin. Tästä syystä sen voisi tarjota myös muokattavassa muodossa. Hankkeen tietojen mukaan Vantaan kaupungin valmennustaloilla on suunnitelmissa ottaa perehdytyskoulutus osaksi kaikkien uusien pajaohjaajien perehdytystä. Jatkohyödyntämistä on siten mietitty ainakin toteuttajaorganisaatioissa.

Yhteispisteet / Kommentit	XXXXXXX	XXXXXXXXXX	27	Tuote on sukupuolten tasa-arvoa edistävä ja saa validoinnin. Se perustuu sukupuolten tasa-arvoa koskevaan tietoon ja sen arvo on erityisesti tasa-arvo-osaamisen yhdistämisessä suoraan kohderyhmän käyttämään ja heidän tarpeisiinsa räätälöityyn koulutuspakettiin. Muokattavana versiona se olisi hyödynnettävissä myös nykyistä käyttökohdetta laajemmin.
----------------------------------	---------	------------	----	---

S20706 ViVa - Virtaviivaisuutta valtavirtaistamiseen

Hankkeen loppuraportissa on esitelty kolme erillistä hankkeen tuotosta: Tasa-arvo pelissä -oppimispeli, Oikeus työhön tasavertaisin edellytyksin -opas, sekä koulutuspaketti työnteekijöiden perehdyttämiskoulutuksiin. Kaikissa tuotoksissa on käsitelty sukupuolten tasa-arvoa intersektionaalisesti ja moninaisuuden huomioonottavasti. Osa niistä keskittyy myös sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen edistämiseen.

Tuotteiden arvioinnissa on tutustuttu loppuraportin materiaalien lisäksi myös varsinaisiin tuotteisiin, jotka ovat saatavilla kokonaisuudessaan verkossa: https://www.espoo.fi/fi-FI/Tyo_ ja_ yrittaminen/Apu_ tyollistymiseen/Tasaarvo_ ja_ yhdenvertaisuutta_ tyollistamiseen. Lisäksi on selvitetty, mitä muita vastaavia tuotteita on olemassa.

Oikeus työhön tasavertaisin edellytyksin -opas	Validoinnin arviointilomake			
Kriteerit	Painoarvo	Raakapistet (täytettävä)	Painoarvolla kerrotut pisteet (täytettävä)	Huomiot/kommentit (täytettävä)
1. Yleinen sukupuolten tasa-arvonäkökulma <ul style="list-style-type: none"> Tuote ottaa huomioon eri sukupuolten tarpeet sen hyödyntämisessä ja valtavirtaistamisessa tai tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi	2 x	5	10	Opas perustuu sukupuolten tasa-arvoa koskevaan tietoon ja tuo sitä myös oppaassa esiin. Opas ottaa huomioon myös muut ihmisiä koskevat erot (gender+). Hankkeen toimintaympäristöstä on tehty analyysi sukupuolinäkökulmasta, ja hankkeen päätavoitteena oli sukupuolten tasa-arvon ja sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen edistäminen. Hankkeessa on ollut mukana tasa-arvoasiantuntemusta.
2. RR-ohjelman erityistavoitteen näkökulma <ul style="list-style-type: none"> Tuote edistää ohjelman erityistavoitteen saavuttamista (vähintään yhtä seuraavista kohdista):<ul style="list-style-type: none"> naisten työllistymismahdollisuuksia miesvaltaisille aloille	2 x	5	10	Opas edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa, koska se auttaa kunnan työllisyyspalveluita huomioimaan omassa toiminnassaan sukupuolten tasa-arvon edistämisen sekä eri sukupuolten erityistarpeet ja tilanteet paremmin. Systemaattinen malli tasa-arvotyön valtavirtaistamiseksi työllisyyspalveluihin on tehokas väline myös segregaaation purkamiseen.

<p>ii. miesten - erityisesti työttömien tai työelämän ulkopuolella olevien - syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä ja työllistymismahdollisuuksia erityisesti naisvaltaisille aloille</p> <p>iii. naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla</p> <p>iv. naisten yrittäjyyttä ja/tai johtajuutta</p> <p>v. työn ja yksityiselämän yhteensovittamista</p>				
<p>3. Innovatiivisuus/lisäarvo</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuote on uusi tai se sisältää innovatiivisia elementtejä tai se tuottaa lisäarvoa olemassa olevaan tuotteeseen 	1 x	3	3	Erilaisia kunnille suunnattuja sukupuolinäkökulman valtavirtaistamiseen liittyviä oppaita on olemassa jo joitakin. Tämä opas eroaa niistä sillä, että se on työllisyyspalveluihin räätälöity ja tarjoaa selkeän kuuden askeleen mallin tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden sisällyttämistä systemaattisesti osaksi niiden työtä.
<p>4. Vaikutukset /hyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuotetta hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen toteuttajaorganisaatiossa, yhteistyökumppaneiden organisaatioissa tai muilla tahoilla Tuote on siirrettävissä muiden tahojen käyttöön Tuotteella voidaan odottaa olevan tasa-arvoa edistäviä vaikutuksia myös tulevaisuudessa; tuotteella on suoria tai epäsuoria vaikutuksia hankkeeseen sisältyvien palveluiden ja/tai alan kehittymisen näkökulmasta ja niissä näkyy sukupuolinäkökulman huomio 	1 x	3	3	Tuote on avoimesti saatavilla verkosta PDF-muodossa ja hankkeen tuotoksista on myös viestitty laajasti. Tietoa oppaan jatko-työhyödyntämisestä Espoon, Vantaan tai muiden kuntien työllisyyspalveluissa kuitenkin ei ole. Hankkeissa tuotettujen oppaiden käyttö ei välttämättä ole kovin laajaa hankkeen ulkopuolella, eikä tässäkään hankkeessa siitä ole voitu täysin varmistua.

mioon ottaminen				
Yhteispisteet / Kommentit	XXXXXXX	XXXXXXXXXX	26	Tuote on sukupuolten tasa-arvoa edistävä ja saa validoinnin. Se perustuu sukupuolten tasa-arvoa koskevaan tietoon ja sen arvo on erityisesti systemaattisen ohjeen laatimisessa sekä hankkeen kokemusten kokoamisessa yhteen keskeisten kohderyhmien käyttöön. Hankkeissa tuotettujen oppaiden käyttö ei välttämättä ole kovin laajaa hankkeen ulkopuolella, eikä tässä hankkeessa siitä ole voitu täysin varmistua.

S20706 ViVa - Virtaviivaisuutta valtavirtaistamiseen

Hankkeen loppuraportissa on esitelty kolme erillistä hankkeen tuotosta: Tasa-arvo pelissä -oppimispeli, Oikeus työhön tasavertaisin edellytyksin -opas, sekä koulutuspaketti työntekijöiden perehdyttämiskoulutuksiin. Kaikissa tuotoksissa on käsitelty sukupuolten tasa-arvoa intersektionaalisesti ja moninaisuuden huomioonottavasti. Osa niistä keskittyy myös sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen edistämiseen. Tuotteiden arvioinnissa on tutustuttu loppuraportin materiaalien lisäksi myös varsinaisiin tuotteisiin, jotka ovat saatavilla kokonaisuudessaan verkossa: https://www.espoo.fi/fi-Fi/Tyo_ ja_ yrittaminen/ Apua_ tyollistymiseen/ Tasaarvoa_ ja_ yhdenvertaisuutta_ tyollistamiseen. Lisäksi on selvitetty, mitä muita vastaavia tuotteita on olemassa.

Tasa-arvo pelissä - oppimispeli	Validoinnin arviointilomake			
Kriteerit	Painoarvo	Raakapisteeet (täytettävä)	Painoarvolla kerrotut pisteet (täytettävä)	Huomiot/kommentit (täytettävä)
<p>1. Yleinen sukupuolten tasa-arvonäkökulma</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuote ottaa huomioon eri sukupuolten tarpeet sen hyödyntämisessä ja valtavirtaistamisessa tai • tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi 	2 x	5	10	Peli pohjautuu tutkimustietoon ja konkretisoi tasa-arvokysymyksiä pelaajan omien kokemusten ja ennakkokäsitysten avulla. Pelin hahmojen tilanteisiin eläytyminen auttaa kehittämään omia asenteita ja työtä, mikä on tasa-arvotyössä yleensä hyvin olennaista. Peli perustuu intersektionaaliselle ajattelulle eli siinä otetaan huomioon sukupuolen lisäksi myös muut ihmisten väliset erot. Lisäksi siinä huomioidaan sukupuolen moninaisuus. Hankkeessa on tehty toimintaympäristön sukupuolinäkökulmainen analyysi, ja hankkeen päätavoitteena on ollut sukupuolten tasa-arvon ja sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen edistäminen. Hankkeessa on ollut mukana tasa-arvoasiantuntemusta.
<p>2. RR-ohjelman erityistavoitteen näkökulma</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuote edistää ohjelman erityistavoitteen saavuttamista (vähintään yhtä seuraavista kohdista): <ul style="list-style-type: none"> i. naisten työllistymismahdollisuuksia miesvaltaisille aloille ii. miesten - erityisesti työttö- 	2 x	5	10	Peli antaa tutkimukseen perustuvaa tietoa miehistä, naisista ja muunsukupuolisista työmarkkinoilla. Se käsittelee stereotyyppioita ja auttaa purkamaan niitä. Se antaa välineitä myös sukupuolittuneiden työmarkkinoiden purkamiseen. Peli opettaa ottamaan sukupuolen ja ihmisten yksilöllisyyden huomioon asiakas kohtaamisissa. Se konkretisoi pelaajalle eri sukupuolten erityistarpeita ja auttaa tunnistamaan eri keinoja erilaisten naisten ja miesten työelämäosallisuuden ja urakehityksen edistämiseksi.

<p>mien tai työelämän ulkopuolella olevien - syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä ja työllistymismahdollisuuksia erityisesti naisvaltaisille aloille</p> <p>iii. naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla</p> <p>iv. naisten yrittäjyyttä ja/tai johtajuutta</p> <p>v. työn ja yksityiselämän yhteensovittamista</p>				
<p>3. Innovatiivisuus/lisäarvo</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuote on uusi tai se sisältää innovatiivisia elementtejä tai se tuottaa lisäarvoa olemassa olevaan tuotteeseen 	1 x	5	5	Vastaavanlaista oppimispeliä aikuisille asiantuntijatyötä tekeville ei ole aiemmin tehty. Sukupuolitietoisuutta vahvistavia pelejä ei ole muutoinkaan Suomessa juuri saatavilla. Peli popularisoi sopivan informatiivisella ja viihdyttävällä tavalla työelämää ja työttömyyttä käsittelevää sukupuolinäkökulman huomioon ottavaa tietoa samalla ottaen lähtökohdaksi pelaajan omat näkemykset ja kokemukset.
<p>4. Vaikutukset /hyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuotetta hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen toteuttajaorganisaatiossa, yhteistyökumppaneiden organisaatioissa tai muilla tahoilla Tuote on siirrettävissä muiden tahojen käyttöön Tuotteella voidaan odottaa olevan tasa-arvoa edistäviä vaikutuksia myös tulevaisuudessa; tuotteella on suoria tai epäsuoria vaikutuksia hankkeeseen sisältyvien palveluiden ja/tai alan kehittymisen näkökulmasta ja niissä näkyy sukupuolinäkökulman hu- 	1 x	4	4	Peli on vapaasti käytettävissä hankkeen sivuilla ja myös sen lähdekoodi on avoin, jolloin se on kopioitavissa myös muiden toimijoiden sivuille. Hankkeen antamien tietojen mukaan siitä laaditaan jälkikäteen myös kieliversiot (ru/en). Tämä parantaa entisestään pelin saavutettavuutta. Hankeraportin mukaan pelin käyttömäärät ovat toistaiseksi verrattain pieniä (noin 200 pelikertaa), mutta ilmeisesti ainakin Espoon kaupungin on ollut tarkoitus järjestää pelihetki koko henkilöstölleen. Peli on tulossa myös osaksi joidenkin hankkeeseen osallistuneiden valmennustalojen perehdyttämiskoulutusta. Pelin integroiminen osaksi erilaisia koulutuksia ja uusien työntekijöiden perehdyttämistä olisikin erittäin tärkeää, jotta se tulisi käyttöön myös niille, jotka eivät osaa tai ole kiinnostuneita itse hankkimaan asiasta tietoa. Myös pelin valtakunnallista levittämistä olisi voinut tehdä vielä vahvemmin.

mioon ottaminen				
Yhteispisteet / Kommentit	XXXXXXX	XXXXXXXXXX	29	Tuote on sukupuolten tasa-arvoa monin tavoin edistävä ja saa validoinnin. Se perustuu sukupuolten tasa-arvoa koskevaan tietoon ja ottaa huomioon myös intersektionaalisuuden sekä sukupuolen moninaisuuden. Informatiivisuuden lisäksi se on toteutukseltaan innovatiivinen ja pelaajan subjektiivisiin kokemuksiin ja ajattelutapoihin vetoava. Pelin integroiminen osaksi erilaisia koulutuksia ja uusien työntekijöiden perehdyttämistä on jatkossa tärkeää, jotta se tulisi käyttöön myös muille kuin teemasta jo entuudestaan kiinnostuneille.

S20709 Tulevaisuuden avaintaidot naisyrittäjyydessä

Hankkeessa toteutettiin yrittäjänaisille suunnattu koulutus, joka perustui osallistujille tehtyyn yrittäjäosaamisen tarvekartoitukseen. Koulutussuunnitelmaan valittiin 10 eniten kyselyn perusteella noussutta osaamisvajeen osa-aluetta. Verkostoitumista yrittäjänaisien ja yrittäjyyttä suunnittelevien kesken toteutettiin ns. yrittäjätarinoiden kautta. Verkostoitumista tapahtui myös benchmarking-matkoilla. Henkilökohtaisia arviointoja ja siihen tehtyjä kehittämissuunnitelmia johtamisen ja päätöksenteon tueksi toteutettiin coaching-toiminnalla. Hankkeen toiminnoista arvioinnin kohteena on ollut yrittäjänaisille suunnattu koulutus.

Verkossa:

- <http://www.menestyvayrittajanainen.fi/>
- loppuraportti: <http://pohjois-karjalan.yrittajanaiset.fi/wp-content/uploads/sites/5/2018/01/Tulevaisuuden-avaintaidot-naisyritta%CC%88jyydessa%CC%88-hanke-esittely-19.12..pdf>
- <https://www.facebook.com/menestyvayrittajanainen.fi/>
- http://eco-tourism.pikes.fi/fi/web/2591625/muut-utiset-ja-tapahtumat/-/asset_publisher/J36Jbu9PxrXk/content/tulevaisuuden-avaintaidot-naisyrittajyydessa-%E2%80%93hanke;jsessionid=1D9B238BCB4E662F10E5E55D9976F7BF.node1?redirect=http%3A%2F%2Feco-tourism.pikes.fi%2Ffi%2Fweb%2F2591625%2Fmuut-utiset-ja-tapahtumat%3Bjsessionid%3D1D9B238BCB4E662F10E5E55D9976F7BF.node1%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_J36Jbu9PxrXk%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_pos%3D2%26p_p_col_count%3D3

Yrittäjänaisille suunnattu koulutus	Validoinnin arviointilomake			
Kriteerit	Painoarvo	Raakapisteet (täytettävä)	Painoarvolla kerrotut pisteet (täytettävä)	Huomiot/kommentit (täytettävä)
1. Yleinen sukupuolten tasa-arvonäkökulma <ul style="list-style-type: none"> • Tuote ottaa huomioon eri sukupuolten tarpeet sen hyödyntämisessä ja valtavirtaistamisessa tai • tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman	2 x	4	8	Tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi, sillä kohderyhmänä ovat yrittäjänaiset. Tavoitteena oli madaltaa naisten kynnystä lähteä yrittäjäksi ja poistaa yrittäjyyden esteitä. Tuotteen kehittämisessä yrittäjänaisien tarpeet on otettu huomioon.

parantamiseksi				
<p>2. RR-ohjelman erityistavoitteen näkökulma</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuote edistää ohjelman erityistavoitteen saavuttamista (vähintään yhtä seuraavista kohdista): <ul style="list-style-type: none"> naisten työllistymismahdollisuuksia miesvaltaisille aloille miesten - erityisesti työttömien tai työelämän ulkopuolella olevien - syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä ja työllistymismahdollisuuksia erityisesti naisvaltaisille aloille naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla naisten yrittäjyyttä ja/tai johtajuutta työn ja yksityiselämän yhteensovittamista 	2 x	5	10	Tuote edistää ohjelman erityistavoitteista naisten yrittäjyyttä. Tuotteen kehittämistyössä on otettu lähtökohdaksi yrittäjänäisten esittämät osaamisvajheet ja tarpeet.
<p>3. Innovatiivisuus/lisäarvo</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuote on uusi tai se sisältää innovatiivisia elementtejä tai se tuottaa lisäarvoa olemassa olevaan tuotteeseen 	1 x	1	1	Tuotteen kehittämisen lähtökohtana oli yrittäjänäisten osaamisen tarvekartoitus, jonka perusteella rakennettiin koulutus suunnitelma. Koulutukseen valittiin 10 osa-aluetta, joilla nähtiin olevan tarvekartoituksen perusteella eniten osaamisvajetta. Hankkeen loppuraportissa näitä kymmentä osaamisvajetta ei kerrota eikä avata tarkemmin, joten myös sukupuoli-näkökulman arviointi tuotteen sisällöissä jää vähäiseksi. Myöskään naisten kokemia yrittäjyyden esteitä ei avata tarkemmin eikä sitä, miten näitä sisältöjä on tuotu koulutuksessa esille. Vaikka tuotteen kehittäminen lähtee yrittäjänäisten osaamisen tarvekartoituksella, jää vähäiseksi tieto siitä, mikä on tämän toimintamallin uutuusarvo muihin vastaaviin tuotteisiin verrattuna.
4. Vaikutukset /hyödyntäminen				Tuotteeseen sisältyvän toiminnan seurauksena muutama osallistuja oli

<ul style="list-style-type: none"> • Tuotetta hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen toteuttajaorganisaatiossa, yhteistyökumppaneiden organisaatioissa tai muilla tahoilla • Tuote on siirrettävissä muiden tahojen käyttöön • Tuotteella voidaan odottaa olevan tasa-arvoa edistäviä vaikutuksia myös tulevaisuudessa; tuotteella on suoria tai epäsuoria vaikutuksia hankkeeseen sisältyvien palveluiden ja/tai alan kehittymisen näkökulmasta ja niissä näkyy sukupuolinäkökulman huomioon ottaminen 	1 x	2	2	<p>aloittanut yritystoiminnan ja muutama lähtenyt opiskelemaan yrittäjän ammattitutkintoa. Muutama osallistujista oli myös palkannut ensimmäisen työntekijän tai muutoin lisännyt työntekijöiden määrää ainakin yhdellä henkilöllä. Suurimpana antina osallistujat olivat kokeneet verkostoitumisen. Hankkeessa oli tehty yhteistyötä myös muiden alueiden yrittäjänäisten ja hankkeiden kanssa. Hankkeen päättymisen jälkeen yrittäjien ja yrittäjyyttä suunnittelevien kanssa on pidetty yhteistyötapaamisia ja suunniteltu jatkoa. Hankkeen tuotetta on myös jaettu yrittäjänaisjärjestön kautta.</p>
Yhteispisteet / Kommentit	XXXXXXX	XXXXXXXXXX	21	<p>Tuote on sukupuolten tasa-arvoa edistävä ja saa validoinnin. Tuotteen uutuusarvo muihin vastaaviin toimintamalleihin jää kuitenkin vähäiseksi. Valmennuksessa käsiteltyjä kymmentä yrittäjänäisten suurinta osaamisvajeen osa-alueita ei avata hankkeen loppuraportissa tarkemmin eikä tuoda esille yrittäjänäisten erityiskysymyksiä tai yrittäjyyttä suunnittelevien naisten kokemia suurimpia esteitä. Hankkeessa oli tehty yhteistyötä muutamien hankkeiden kanssa, mutta ilmeisesti muita ESR-rahoitteisia yrittäjänaisille suunnattuja hankkeita ei oltu kartoitettu/löydetty, jolloin olisi tapahtunut verkostoitumista samantyyppistä toimintaa toteuttavien ESR-hankkeiden välillä.</p>

S20725 Isämies työelämässä Pohjois-Savossa

Hankkeessa on tuotteistettu Perheystävällinen yrittäjä -malli ryhmävalmennusmuotoisena. Malli tuotettiin alun perin yksilövalmennusmuotoisena Isämies elämässä (ESR) -hankkeessa 2017. Molempien hankkeiden valmennuksissa pohdittiin muun muassa ajankäyttöä, arvoja, omaa hyvinvointia, verkostoja, vanhemmuuden rooleja sekä konkreettisia työn ja perheen yhteensovittamisen kysymyksiä. Ryhmävalmennus lisäsi malliin vertaistuen elementin, mitä pidettiin hyvänä. Hankkeen tuotetta on arvioitu tutustumalla loppuraportin asiakirjoihin, yrittäjyysvalmennuksia tarjoavien toimijoiden, muun muassa Suomen Yrittäjäopiston, koulutus- ja valmennustarjontaan sekä Väestöliiton ja Miessakit ry:n palveluvalikoimaan.

Perheystävällinen yrittäjä -ryhmävalmennusmalli	Validoinnin arviointilomake			
Kriteerit	Painoarvo	Raakapisteet (täytettävä)	Painoarvolla kerrotut pisteet (täytettävä)	Huomiot/kommentit (täytettävä)
<p>1. Yleinen sukupuolten tasa-arvonäkökulma</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuote ottaa huomioon eri sukupuolten tarpeet sen hyödyntämisessä ja valtavirtaistamisessa tai tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi 	2 x	4	8	<p>Hanke on rakennettu vahvan isäosaamisen pohjalle, joten valmennuksen soveltuvuus ainakin yrittäjäisille on oletettavasti varmistettu. Loppuraportin mukaan aiemmissa on tehty toimintaympäristön analyysia miesnäkökulmasta. Hanke nojautuu myös aiemman hankkeen tavoin asiantuntijatietoon, jonka mukaan miesten kannattaa sitoutua vanhemmuuteen. Itsearviointilomakkeessa viitataan valmennuksen soveltuvan yrittäjä-äideille ja -isille. Valmennukseen osallistuneet olivat kuitenkin isiä. Sisällön soveltuvuuden varmistamista eri sukupuolille ei ole kuvattu loppuraportissa tai sen liitteissä.</p>
<p>2. RR-ohjelman erityistavoitteen näkökulma</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuote edistää ohjelman erityistavoitteen saavuttamista (vähintään yhtä seuraavista kohdista): <ul style="list-style-type: none"> naisten työllistymismahdollisuuksia miesvaltaisille aloille 	2 x	5	10	<p>Itsearviointilomakkeessa todetaan että tuote auttaa yrittäjää näkemään tilanteen lasten ja perheen näkökulmasta, mikä vie kohti jaettua vanhemmuutta ja parantaa naisten mahdollisuuksia osallistua täysipainoisemmin työelämään. Hankkeen toiminnassa mukana olleet yrittäjäisien palautteen perusteella he ovat muuttaneet ajankäyttöään perhemyönteiseen suuntaan. Tuote on edistänyt työn ja yksityiselämän yhteensovittamista mahdollisesti myös välillisesti naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ii. miesten - erityisesti työttömien tai työelämän ulkopuolella olevien - syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä ja työllistymismahdollisuuksia erityisesti naisvaltaisille aloille iii. naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla iv. naisten yrittäjyyttä ja/tai johtajuutta v. työn ja yksityiselämän yhteensovittamista 				
<p>3. Innovatiivisuus/lisäarvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuote on uusi tai se sisältää innovatiivisia elementtejä tai se tuottaa lisäarvoa olemassa olevaan tuotteeseen 	1 x	4	4	Loppuraportin mukaan ryhmävalmennusmalli tuotti lisäarvoa Isämies Elämässä (ESR) -hankkeessa tuotettuun yksilövalmennusmalliin nähden muun muassa lisäten siihen vertaistuen elementin. Muissa yrittäjyyskoulutuksissa tai -valmennuksissa ei näitä teemoja välttämättä käsitellä säännönmukaisesti (lukuun ottamatta mahdollisia erillisiä naisyrittäjävalmennuksia): esimerkiksi Suomen yrittäjyysopiston tarjonnassa teema voi kuulemma tulla esiin vain satunnaisesti yksilövalmennuksissa. Siten tuotteella on lisäarvoa olemassa oleviin tuotteisiin nähden.
<p>4. Vaikutukset /hyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuotetta hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen toteuttajaorganisaatiossa, yhteistyökumppaneiden organisaatioissa tai muilla tahoilla • Tuote on siirrettävissä muiden tahojen käyttöön • Tuotteella voidaan odottaa olevan tasa-arvoa edistäviä vaikutuksia myös tulevaisuudessa; tuotteella on suoria tai epäsuoria vaikutuksia hankkeeseen sisältyvien palvelui- 	1 x	3	3	Itsearviointilomakkeessa todetaan, että Väestöliitto ja Miessakit ovat osoittaneet kiinnostuksensa ryhmävalmennusmallin käyttämiseen hankkeen jälkeen. Tästä ei kuitenkaan löydy vielä tarkempia tietoja. Tuote ei ole suoraan muiden toimijoiden hyödynnettävissä siitä avoimesti saatavilla olevan vähäisen tiedon vuoksi. Hyödyntämiseen on kuitenkin olemassa hyvät edellytykset toimijaverkoston vakiintumisen johdosta.

den ja/tai alan kehittymisen näkökulmasta ja niissä näkyvää sukupuolinäkökulman huomioon ottaminen				
Yhteispisteet / Kommentit	XXXXXXX	XXXXXXXXXX	25	Hankkeessa käytetty tuote on sukupuolten tasa-arvoa edistävä ja saa validoinnin. Tuote on kehitetty vahvan isäosaamisen pohjalta. Sen todetaan soveltuvan myös yrittäjä-äideille, mutta siitä ei ole varmistettu hankkeessa. Äitiyden ja isyyden kysymysten ja haasteiden tiedetään eroavan jossain määrin toisistaan. Valmennus hyödytti vain pientä määrää (4) yrittäjäisiä, eikä jatkokäytöstä ole varmuutta.

S20756 NYT! Naiset, yrittäjyys ja teknologia

Hankkeen tavoitteena oli lieventää työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaista eriytymistä ja yrittäjyyden segregoitumista. Hankkeessa pilotoitiin kolme toimintamallia, joista jokainen on arvioitu erikseen validointilomakkeilla.

Ensimmäisessä mallissa pilotoitiin ICT-alan opetusta ammattikorkeakoulusta lukioihin ja ammatilliseen oppilaitokseen. Opiskelijanaisille järjestettiin digi-innovaatiokoulutusta, kuvankäsittelyä sekä koodausta ja IoT (Internet of Things) -koulutusta.

Yleisiä huomioita raporttia varten

- kartoitettu muita vastaavatyypisiä hankkeita ja niiden toimintaa
- käyty läpi verkosta löytyviä opisto- ja amk-tason ICT-koulutusten sisältöjä

ICT-ala tutuksi lukiolaistytöille - koulutus	Validoinnin arviointilomake			
Kriteerit	Painoarvo	Raakapisteeet (täytettävä)	Painoarvolla kerrotut pisteet (täytettävä)	Huomiot/kommentit (täytettävä)
1. Yleinen sukupuolten tasa-arvonäkökulma <ul style="list-style-type: none"> • Tuote ottaa huomioon eri sukupuolten tarpeet sen hyödyntämisessä ja valtavirtaistamisessa tai • tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi	2 x	4	8	Tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi. Lukiossa ja ammatillisessa oppilaitoksessa opiskeleville tytöille/naisille suunnattu ICT-alan koulutus auttaa ja kannustaa naisia näkemään miesenemmistöisen ICT-alan yhtenä mahdollisena uravaihtoehtona. Hankkeen toiminta kohdentuu näin koulutus- ja työurien sukupuolen mukaisen segregaaation lieventämiseen.
2. RR-ohjelman erityistavoitteen näkökulma <ul style="list-style-type: none"> • Tuote edistää ohjelman erityistavoitteen saavuttamista (vähintään yhtä seuraavista kohdista):	2 x	5	10	Tuote edistää naisten työllistymistä miesenemmistöiselle ICT-alalle. Hankkeen ensisijainen kohderyhmä olivat lukiossa opiskelevat tytöt, joille tarjottiin tietoa ICT-alan opinnoista. Alan valinneet ammattikorkeakoulun opiskelijat toimivat lukiolaisille roolimalleina ja kertoivat omakohtaisia kokemuksiaan. Tämä vahvisti tuotteen kuvauksen mukaan myös kouluttajina toimineiden opiskelijanaisten

<ul style="list-style-type: none"> i. naisten työllistymismahdollisuuksia miesvaltaisille aloille ii. miesten - erityisesti työttömien tai työelämän ulkopuolella olevien - syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä ja työllistymismahdollisuuksia erityisesti naisvaltaisille aloille iii. naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla iv. naisten yrittäjyyttä ja/tai johtajuutta v. työn ja yksityiselämän yhteensovittamista 				<p>asiantuntijaroolia.</p>
<p>3. Innovatiivisuus/lisäarvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuote on uusi tai se sisältää innovatiivisia elementtejä tai se tuottaa lisäarvoa olemassa olevaan tuotteeseen 	1 x	2	2	<p>Tuote liittyy ajankohtaiseen aiheeseen eli nuorten naisten kannustamiseen miesenemmistöiselle ICT-alalle. Vastaavantyyppisiä hankkeita on toteutettu aiemminkin ja toteutetaan parhaillaan (esim. Women in Tech ja Mimmit koodaa -hankkeet), mutta näiden tai muiden vastaavantyyppisten hankkeiden kanssa ei oltu tehty yhteistyötä.</p> <p>Tuotteen kuvauslomakkeessa uutuusarvona nähdään vertaisoppimisen ja yhteisen ajatusmaailman lisääminen sen myötä, että sekä koulutuksen toteuttaneet opiskelijanaiset että lukiossa opiskelevat tytöt ovat suunnilleen samanikäisiä, jolloin voidaan myös purkaa ennakkomielikuvia. Kuvauksessa hankkeen toimintamallien nähdään vahvistavan ammattikorkeakouluopiskelijoiden minäpystyvyyden tunnetta, vaikkakin tuotteessa myös lukiolaistytöjen minäpystyvyyden vahvistamiseen olisi voinut tarttua koulutuksen sisällöissä.</p>
<p>4. Vaikutukset /hyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuotetta hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen toteuttajaorganisaatiossa, 	1 x	2	2	<p>Hankkeessa oli käyty keskusteluja tuotteen hyödyntämisestä hankkeen päättymisen jälkeen. Tuotteesta löytyy kuitenkin verkosta tietoa huonosti. Kurssi on tarkoitus suorittaa yhdessä Lahden alueen lukiossa. Lisäksi toisen lukion kanssa oli käyty keskusteluja koulutuksen järjestämisestä. Tietoa ei kuitenkaan ole siitä, kuinka</p>

<p>yhteistyökumppaneiden organisaatioissa tai muilla tahoilla</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuote on siirrettävissä muiden tahojen käyttöön • Tuotteella voidaan odottaa olevan tasa-arvoa edistäviä vaikutuksia myös tulevaisuudessa; tuotteella on suoria tai epäsuoria vaikutuksia hankkeeseen sisältyvien palveluiden ja/tai alan kehittymisen näkökulmasta ja niissä näkyy sukupuolinäkökulman huomioon ottaminen 				<p>moni tytöistä on lähtenyt opiskelemaan tai harkinnut lähtevänsä opiskelemaan ICT-alaa koulutuksen käytyään.</p> <p>Hankkeessa ei kuvauksen mukaan myöskään oltu tehty yhteistyötä alueen ICT-yritysten kanssa naisten alalla työllistymisen parantamiseksi tai tuotu alalla työskenteleviä naisia koulutuksiin kertomaan työmahdollisuuksista ja palkkauksesta ICT-alalla.</p> <p>Tuotteessa olisi mahdollisuudet purkaa alaan liittyviä stereotyyppioita ja tuoda alalla toimivia naisia roolimalleiksi opiskelijanaisille.</p>
<p>Yhteispisteet / Kommentit</p>	<p>XXXXXXX</p>	<p>XXXXXXXXXX</p>	<p>22</p>	<p>Tuote on sukupuolten tasa-arvoa edistävä ja saa validoinnin. Tuote kaipaa kuitenkin vielä kehittämistä sisältöjen suhteen. Lisäksi tuotteesta löytyy verkosta tietoa huonosti. Sisältöjä voisi monipuolistaa ottamalla mukaan kuvankäsittelyn, koodauksen ja IoT (Internet of Things) -koulutusten lisäksi esimerkiksi pelialaa, kyberturvallisuutta tai ohjelmointia. Koulutus painottui tuotteessa melko paljon ainoastaan kuvankäsittely-koulutukseen. Koulutuksen yhteydessä ei ollut mainintaa, että siellä olisi käsitelty myös ICT-alan kuvamaailman monipuolistamista (tällä hetkellä kuvissa esiintyy yksinomaan nuorehkoja miehiä). Lisäksi koulutukseen kannattaisi sisällyttää yhteistyötä ICT-alan työpaikkojen kanssa. Tuotteesta jäi myös puuttumaan se, että tyttöjen/naisten kannustaminen miesenemmistöiselle alalle ei yksistään riitä, vaan tietoa työelämän sukupuolen-mukaisesta segregaatiosta ja stereotyyppien rikkomisesta pitäisi sisällyttää myös opetukseen sekä oppilaan- ja ammatinvalinnan ohjaukseen. Tuotteen voisi nivoa esimerkiksi ammatinvalinnan ohjaukseen. Myös tuotteen mallintamista ja soveltuvuutta muihin koulutus-organisaatioihin ei oltu selvitetty, joten sitä on tarpeen kehittää. Lisäksi koulutuksen sisällyttäminen</p>

				osaksi matematiikan opintoja voisi harkita. Hankkeen loppuraportin mukaan koulutuksen ajoitukseen liittyi haasteita (samaan aikaan mm. koeviikko ja työssäoppimisjakso), jonka vuoksi ensimmäisen koulutuksen osallistujamäärä jäi arvioitua pienemmäksi.
--	--	--	--	---

S20756 NYT! Naiset, yrittäjyys ja teknologia

Hankkeen tavoitteena oli lieventää työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaista eriytymistä ja yrittäjyyden segregoitumista. Hankkeessa pilotoitiin kolme toimintamallia, joista jokainen on arvioitu erikseen validointilomakkeilla.

Toisessa mallissa rakennettiin ensimmäisen toimintamallin (ICT-ala tutuksi lukiolaistytöille) perusteella ICT-alan täydennyskoulutusohjelma kasvua tavoitteleville ja liiketoimintansa kehittämistä kiinnostuneille alueen yrittäjänaisille. Tuotteen kehittämisessä tehtiin yhteistyötä alueen yrittäjänaisien yhdistyksen kanssa. Koulutusten sisältöjä olivat kuvankäsittely ja sosiaalinen media.

Käyty läpi verkosta löytyviä vastaavantyyppisiä koulutuksia ja hankkeita.

Vastaavantyyppinen esim. Oona-hanke (ESR): <https://www.metropolia.fi/tutkimus-kehittaminen-ja-innovaatiot/hankkeet/oona-osaamista-ja-onnistumisen-tukea-yrittajanaisille/>

Lisätietoja tuotteesta: <http://www.lamkpub.fi/2017/12/19/ict-alan-taydennyskoulutus-naisyrittajille/>

ICT-alan täydennyskoulutus naisyrittäjille	Validoinnin arviointilomake			
Kriteerit	Painoarvo	Raakapisteet (täytettävä)	Painoarvolla kerrotut pisteet (täytettävä)	Huomiot/kommentit (täytettävä)
1. Yleinen sukupuolten tasa-arvonäkökulma <ul style="list-style-type: none"> Tuote ottaa huomioon eri sukupuolten tarpeet sen hyödyntämisessä ja valtavirtaistamisessa tai tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi	2 x	4	8	Tuote on suunnattu vain yhden sukupuolen aseman parantamiseksi. Tuote kohdistuu ICT-alalla kasvua tavoitteleville ja toimintansa kehittämistä kiinnostuneille alueen naisyrittäjille.
2. RR-ohjelman erityistavoitteen näkökulma <ul style="list-style-type: none"> Tuote edistää ohjelman	2 x	5	10	Tuote edistää naisten yrittäjyyttä. Tuotteessa pyritään vahvistamaan yrittäjänaisien ICT-taitoja ja sitä kautta lisäämään yritystoiminnan kasvua ja kehittämään naisten johtamien yritysten liiketoimintaa. Tuotteessa

<p>erityistavoitteen saavuttamista (vähintään yhtä seuraavista kohdista):</p> <ol style="list-style-type: none"> i. naisten työllistymismahdollisuuksia miesvaltaisille aloille ii. miesten - erityisesti työttömien tai työelämän ulkopuolella olevien - syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä ja työllistymismahdollisuuksia erityisesti naisvaltaisille aloille iii. naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla iv. naisten yrittäjyyttä ja/tai johtajuutta v. työn ja yksityiselämän yhteensovittamista 				<p>naisyrittäjiä pyritään ICT-alaa opiskelevien naisten ja alalla toimivien naisyrittäjien avulla tunnistamaan oman yrityksensä kannalta oikeat kanavat, kehittämään digitaalista markkinointia ja löytämään yritystoimintaansa uutta kasvua mm. paremman some-näkyvyyden kautta.</p>
<p>3. Innovatiivisuus/lisäarvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuote on uusi tai se sisältää innovatiivisia elementtejä tai se tuottaa lisäarvoa olemassa olevaan tuotteeseen 	1 x	2	2	<p>Tuotteen lisäarvo ja innovatiivisuus sukupuolinäkö-kulmasta jäävät melko vähäiseksi. Tuotteen kuvauksessakin todetaan, että tuote ei ole kovin uusi ajatus. Koulutuksen suunnittelussa on kuitenkin otettu mallia aiemmista naisyrittäjille toteutetuista ICT-alan kursseista. Lisäarvoksi kuvauksessa todetaan ammattikorkeakoulun ICT-alaa opiskelevien naisten vahva rooli koulutuksen toteutuksessa.</p> <p>Tuotteessa oli hyvää se, että koulutuksen suunnittelua oli tehty yhdessä alueen yrittäjän naisten yhdistyksen kanssa. Tuotteessa ei oltu tehty yhteistyötä vastaavankaltaista koulutusta tarjoavien hankkeiden kanssa, esimerkkinä Oona - Osaamista ja onnistumisen tukea yrittäjänaisille - hanke.</p>
<p>4. Vaikutukset /hyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuotetta hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen toteuttajaorganisaatiossa, yhteistyökumppaneiden 	1 x	2	2	<p>Tuotteen kuvauksen mukaan toimintamallia voidaan monistaa erilaisten yrittäjyyden erityisjärjestöjen ja yrittäjän naisten käyttöön. Tuotteen levittäminen ja juurruttaminen jää hankkeen loppuraportin ja tuotekuvauksen mukaan melko vähäiseksi. Lisäksi tuotteesta löytyy verkosta tietoa huonosti. Tuotteen siirtäminen muiden tahojen käyttöön edellyttää ICT-alan naisopiskelijoiden saamista mukaan koulutuksiin.</p>

<p>organisaatioissa tai muilla tahoilla</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuote on siirrettävissä muiden tahojen käyttöön • Tuotteella voidaan odottaa olevan tasa-arvoa edistäviä vaikutuksia myös tulevaisuudessa; tuotteella on suoria tai epäsuoria vaikutuksia hankkeeseen sisältyvien palveluiden ja/tai alan kehittymisen näkökulmasta ja niissä näkyy sukupuolinäkökulman huomioon ottaminen 				<p>Lisäksi sukupuolinäkö-kulman huomioon ottaminen tuotteen sisällöissä on melko vähäistä.</p>
<p>Yhteispisteet / Kommentit</p>	<p>XXXXXXX</p>	<p>XXXXXXXXXX</p>	<p>22</p>	<p>Tuote on sukupuolten tasa-arvoa edistävä ja saa validoinnin. Tuote toi lisää tietoa alueen yrittäjän naisten ICT-kokemuksista ja tarpeista, jotka voivat edesauttaa naisten yritystoiminnan kasvattamista. Tuote toi yhteen alueen yrittäjän naiset ja ICT-alaa opiskelevat naiset sekä koulutuksissa alustajina toimineet ICT-alan yrittäjän naiset. Koulutuksissa keskityttiin pääosin kuvakäsittelyyn ja valokuvaukseen. Koulutusten sisältöinä voisi olla myös esimerkiksi koodaus- tai ohjelmointikurssi. Tuotteessa sukupuolinäkökulma kokonaisuudessaan jäi melko vähäiseksi. Tuotteessa kannattaisi rikkoa perinteisiä stereotyyppioita ja lieventää työmarkkinoiden sukupuolenmukaista segregaatiota panostamalla esimerkiksi naisten johtamien yritysten perustamiseen ICT-alalle, jolle perustetuista yrityksistä valtaosa on miesten perustamia. Vastaavaa mallia voisi soveltaa miesten yritysten perustamiseksi naisemmistöisille aloille.</p>

S20756 NYT! Naiset, yrittäjyys ja teknologia

Hankkeen tavoitteena oli lieventää työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaista eriytymistä ja yrittäjyyden segregoitumista. Hankkeessa pilotoitiin kolme toimintamallia, joista jokainen on arvioitu erikseen validointilomakkeilla.

Kolmannessa järjestettiin opiskelija- ja yrittäjänaisille suunnattu yritysleiri, jossa ratkottiin ICT-teknologiaan liittyviä yritystehtäviä. Tavoitteena oli lisätä ICT-alan yrittäjänaisien kasvuvalmiuksia ja ICT-alan opiskelijanaisien halukkuutta ryhtyä yrittäjiksi miesenemmistöiselle alalle. Leirin teemana oli sosiaalinen media.

Validointia varten on kartoitettu naisyrittäjille suunnattuja vastaaventyypisiä leirejä.

Hanke mediassa:

- <https://www.epressi.com/tiedotteet/koulutus/nyt-winnowate-innovaatioleirilta-innostusta-ict-alalle.html>
- <https://www.lamk.fi/fi/uutiset/nyt-winnowate-innovaatioleirilta-innostusta-ict-alalle>
- <http://www.lamkpub.fi/2017/11/24/miten-hyodyntaa-digitaalista-markkinointia-pienyrittajana-nyt-hanke-ict-teknologisen-osaamisen-mahdollistajana-paikallisille-naisyrittajille/>
- http://lahdenseudun.yrittajanaiset.fi/wp-content/uploads/sites/8/2017/09/LSYN_Jasenkirje_02_2017_lowres.pdf

Winnovate-yritysleiri naisyrittäjille	Validoinnin arviointilomake			
Kriteerit	Painoarvo	Raakapisteet (täytettävä)	Painoarvolla kerrotut pisteet (täytettävä)	Huomiot/kommentit (täytettävä)
1. Yleinen sukupuolten tasa-arvonäkökulma <ul style="list-style-type: none"> • Tuote ottaa huomioon eri sukupuolten tarpeet sen hyödyntämisessä ja valtavirtaistamisessa tai • tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi	2 x	4	8	Tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi. Tuotteen kohderyhmänä ovat kasvu tavoittelevat yrittäjänaiset ja ICT-alaa opiskelevat naiset.

<p>2. RR-ohjelman erityistavoitteen näkökulma</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuote edistää ohjelman erityistavoitteen saavuttamista (vähintään yhtä seuraavista kohdista): <ul style="list-style-type: none"> i. naisten työllistymismahdollisuuksia miesvaltaisille aloille ii. miesten - erityisesti työttömien tai työelämän ulkopuolella olevien - syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä ja työllistymismahdollisuuksia erityisesti naisvaltaisille aloille iii. naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla iv. naisten yrittäjyyttä ja/tai johtajuutta v. työn ja yksityiselämän yhteensovittamista 	2 x	5	10	<p>Tuote edistää RR-ohjelman erityistavoitteista naisten yrittäjyyttä. Tuotteessa pyritään vahvistamaan yrittäjänäisten ICT-taitoja ja sitä kautta lisäämään naisten johtamien yritysten toiminnan kasvua ja liiketoiminnan kehittämistä sekä lisäämään ICT-alaa opiskelevien naisten halukkuutta ryhtyä yrittäjiksi miesenemmistöisellä alalla.</p>
<p>3. Innovatiivisuus/lisäarvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuote on uusi tai se sisältää innovatiivisia elementtejä tai se tuottaa lisäarvoa olemassa olevaan tuotteeseen 	1 x	2	2	<p>Yrityskehittämisen leirejä on toteutettu naisyrittäjille aiemmin, mutta tässä tuotteessa on kokeiltu uudenlaista menetelmää kouluttaa yrittäjänaisia teknologian parempaan hyödyntämiseen yritystoimintansa kehittämiseksi ja liiketoimintansa laajentamiseksi. Lisäksi leirit ovat tarjonneet verkostoitumis-mahdollisuuksia niin alueen yrittäjänaisille kuin opiskelijanaisille. ICT-alaa opiskelevat naiset olivat saaneet mahdollisuuden vahvistaa itseään kouluttajina ja tarkastella yrittäjyyttä yhtenä uravaihtoehtona.</p>
<p>4. Vaikutukset /hyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuotetta hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen toteuttajaorganisaatiossa, 	1 x	2	2	<p>Tuote oli saanut osallistujilta myönteistä palautetta, mutta tuotteen kuvauksen mukaan hankkeen päättyessä leirin jatko ei ollut selvillä. Aiheesta oli kuitenkin käyty keskustelua alueen yrittäjänäisten yhdistyksen kanssa, joka oli ollut mukana tuotteen toteuttamisessa. Lisäksi leirin osallistujien perustama suljettu Facebook-ryhmä oli jäänyt</p>

<p>yhteistyökumppaneiden organisaatioissa tai muilla tahoilla</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuote on siirrettävissä muiden tahojen käyttöön • Tuotteella voidaan odottaa olevan tasa-arvoa edistäviä vaikutuksia myös tulevaisuudessa; tuotteella on suoria tai epäsuoria vaikutuksia hankkeeseen sisältyvien palveluiden ja/tai alan kehittymisen näkökulmasta ja niissä näkyy sukupuolinäkökulman huomioon ottaminen 				<p>elämään leirin jälkeen.</p> <p>Tuote on saanut mediassa paljon näkyvyyttä ja siitä on viestitty ja leiriä mainostettu mm. toteuttaja-organisaation ja alueen yrittäjänäisten yhdistyksen kanavilla. Tuotteessa kehitettyä mallia on vasta kokeiltu kerran 1 ½ päivän pituisena leirinä. Sitä pitäisi kokeilla useamman kerran, jotta vaikutuksia voisi selvittää paremmin. Tuote ei myöskään ole kovin helposti siirrettävissä muiden tahojen käyttöön, koska tuotteessa on verkossa melko huonosti tietoja saatavilla. Lisäksi tuotteen toteuttamiseen tarvitaan mm. alueen naisyrittäjä-yhdistyksiä ja teknologia-alaa opiskelevia naisia kouluttamaan naisyrittäjiä. Ideana se on kuitenkin toteutettavissa. Naisten yritysten kehittymiseen ja kasvuun tuotteella vaikutti olevan myönteistä vaikutusta.</p>
<p>Yhteispisteet / Kommentit</p>	<p>XXXXXXX</p>	<p>XXXXXXXXXX</p>	<p>22</p>	<p>Tuote on sukupuolten tasa-arvoa edistävä ja saa validoinnin. Tuotteessa kokeiltiin uudentyyppistä koulutusmallia, jossa pyrittiin vahvistamaan alueen naisyrittäjien teknologiataitojen vahvistamista ja sitä kautta edistämään naisten yritysten kehittymistä ja kasvua. Koulutusmalli kaipaa vielä enemmän näyttöä, jotta sen vaikutuksia voidaan todeta. Kuitenkin malli vaikuttaa siltä, että sitä kannattaisi toteuttaa vastaisuudessaakin ja mallintaa tuote muiden toimijoiden käyttöön.</p>

S20778 Liekki – Naisten yritysten kasvupolku

Hankkeen tavoitteena on luoda uudenlainen yrityksen kasvun malli, joka sopii erityisesti yksityisyrittäjänaishenkilöille ja naisten johtamille pienille mikroyrityksille. Hankkeessa kehitettiin ja kokeiltiin erilaisten pilottien avulla uusia toimintatapoja löytää yrittäjänäisten kiinnostus kasvuun ja sen suunnitelmalliseen toteuttamiseen sekä yritysten tuottavuuden ja kannattavuuden lisäämiseen. Tavoitteena on tätä kautta lisätä yrittäjänäisten jaksamista ja työhyvinvointia.

Validoinnin tueksi verkosta kartoitettiin vastaavantyyppisiä malleja. Validoinnissa hyödynnettiin hankkeesta verkosta löytyviä materiaaleja:

- <http://www.yrittajanaiset.fi/liekki-hanke/>
- <http://toimistot.te-palvelut.fi/-/liekki-hanke-antaa-naisyrittajille-evaat-kasvuun>
- <http://www.yrittajanaiset.fi/kasvua-ja-kehitysta/>
- <http://www.yrittajanaiset.fi/wp-content/uploads/2016/10/Yritta%CC%88ja%CC%88naisten-LIEKKI-hanke.pdf>

Yrityksen kasvun malli	Validoinnin arviointilomake			
Kriteerit	Painoarvo	Raakapisteet (täytettävä)	Painoarvolla kerrotut pisteet (täytettävä)	Huomiot/kommentit (täytettävä)
1. Yleinen sukupuolten tasa-arvonäkökulma <ul style="list-style-type: none"> • Tuote ottaa huomioon eri sukupuolten tarpeet sen hyödyntämisessä ja valtavirtaistamisessa tai • tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi	2 x	4	8	Tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi. Tuotteen kohderyhmänä ovat Uudenmaan alueen naisyritykset, jotka ovat yksityisyrityksiä tai joilla on pieni mikroyritys. Tutkimusten mukaan naisten johtamat yritykset ovat tuottavampia verrattuna muihin yrityksiin, mutta naisten yritysten ja erityisesti mikroyritysten kasvuhakuisuuden edistämiseen tai siihen tähtääviin prosesseihin ei ole Suomessa paneuduttu riittävän systemaattisesti.
2. RR-ohjelman erityistavoitteen näkökulma <ul style="list-style-type: none"> • Tuote edistää ohjelman erityistavoitteen saavuttamista (vähintään yhtä seuraavista kohdista): i. naisten	2 x	5	10	Tuote edistää naisten yrittäjyyttä edistävän RR-ohjelman erityistavoitteen saavuttamista. Tavoitteena on naisten johtamien yritysten liiketoiminnan kasvun lisääminen ja sitä kautta naisten työhyvinvoinnin paraneminen uudenlaisen mallin avulla.

<p>työllistymismahdollisuuksia miesvaltaisille aloille</p> <p>ii. miesten - erityisesti työttömien tai työelämän ulkopuolella olevien - syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä ja työllistymismahdollisuuksia erityisesti naisvaltaisille aloille</p> <p>iii. naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla</p> <p>iv. naisten yrittäjyyttä ja/tai johtajuutta</p> <p>v. työn ja yksityiselämän yhteensovittamista</p>				
<p>3. Innovatiivisuus/lisäarvo</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuote on uusi tai se sisältää innovatiivisia elementtejä tai se tuottaa lisäarvoa olemassa olevaan tuotteeseen 	1 x	4	4	<p>Yrittäjänaisille on järjestetty koulutusta liiketoiminnan kasvattamiseen aiemminkin. Tuote on uudenlainen kasvupolkumalli naisten johtamien yritysten kasvuun ja yrittäjänaisien kasvuhaluuden ja -hakuisuuden vahvistamiseen. Erilaisten pilottien avulla on kehitetty ja kokeiltu uusia ja erilaisia toimintatapoja, joiden avulla löydetään yrittäjänaisien kiinnostus kasvuun ja kasvun toteuttamiseen suunnitelmallisesti. Tuotteen kehittämisessä on kuultu ja toteutettu yrittäjänaisien tarpeita. Tavoitteena on myös naisten omistamien yritysten tuottavuuden ja kannattavuuden lisääminen, joka puolestaan vaikuttaa yrittäjänaisien jaksamiseen ja työhyvinvoinnin paranemiseen. Hankkeessa on luotu LIEKKI-kasvuprosessi, joka sisältää kuusi osa-aluetta (L = uudenlaiset live-tapaamiset, i = innostus kasvuun, E= e-palveluiden käyttö, K = kouluttautuminen, opastus sekä K = uudenlaisen huomion kiinnittäminen kannattavuuteen, innovaatioihin ja investointeihin = I).</p>
<p>4. Vaikutukset /hyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuotetta hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen toteuttajaorganisaatiossa, yhteistyökumppaneiden organisaatioissa tai muilla 	1 x	2	2	<p>Hankkeen loppuraportissa esitetään, että tavoitteena on valtakunnallistaa hankkeessa luotu tuote eli LIEKKI-kasvupolkumalli. Tuote oli herättänyt laajempaa kiinnostusta naisyritysten kasvuun mm. sidosryhmien, keskeisten kumppaneiden ja paikallisen lehdistön parissa. Hankkeen loppuraportissa todetaan, että vaikutukset ovat laajemmat kuin pelkästään yrittäjänaiset. Hankkeen toimintaan osallistuneita Uudellamaalla toimivia yrittäjänaisia oli runsaasti (yli 250). Yrittäjänaiset</p>

<p>tahoilla</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuote on siirrettävissä muiden tahojen käyttöön • Tuotteella voidaan odottaa olevan tasa-arvoa edistäviä vaikutuksia myös tulevaisuudessa; tuotteella on suoria tai epäsuoria vaikutuksia hankkeeseen sisältyvien palveluiden ja/tai alan kehittymisen näkökulmasta ja niissä näkyy sukupuolinäkökulman huomioon ottaminen 				<p>verkostoituivat hankkeen toimintojen kautta ja loivat liiketoiminnan yhteyksiä, kehittivät liiketoimintaa ja työstivät omia kasvutavoitteitaan. Hanke viesti aktiivisesti tuotteesta ja sai myös näkyvyyttä mediassa. Hanke teki yhteistyötä toisen naisryttäjäyhtä edistävän Oona-hankkeen (Osaamista ja onnistumisen tukea ryttäjänaistille) kanssa, jonka kanssa toteuttaja-organisaation toiminta jatkuu oman hankkeen päättymisen jälkeen. LIEKKI-mallista tai sen osa-alueista ei kuitenkaan löydy verkosta julkisesti saatavilla olevia tietoja. Näin ollen tuotetta ei pysty siirtämään toisen tahon toimintaan. Hankkeessa kehitetyn kasvupalvelumallin jatkokehittäminen ja vakiinnuttaminen toteuttaja-organisaation toimintaan jää myös avoimeksi. Hanke oli melko lailla ainoastaan määräaikaisen projektipäällikön varassa, jolloin myöskään välttämättä kaikki tuotetta koskeva merkittävä tieto ei siirtynyt toteuttaja-organisaation käyttöön.</p>
<p>Yhteispisteet / Kommentit</p>	<p>XXXXXXX</p>	<p>XXXXXXXXXX</p>	<p>24</p>	<p>Tuote on sukupuolten tasa-arvoa edistävä ja saa validoinnin. Kasvupalvelumalli vaikuttaa monipuoliselta ja uudentyyppiseltä tuotteelta, joka ottaa huomioon ryttäjänaisten tarpeet ja vahvistaa tavoittelemaan yrityksen ja sen kannattavuuden kasvua. Tuotteen vakiinnuttaminen osaksi toteuttaja-organisaation tai muiden tahojen toimintaa jää epäselväksi. Osin tätä selittää hankkeen keston lyhentäminen puoleen suunnitellusta. Hankkeessa oli tehty yhteistyötä toisen vastaaventyypisen hankkeen kanssa, jonka myötä toivottavasti edistetään myös tätä melko lupaavalta vaikuttavaa tuotetta. Mallin osa-alueiden sisällöistä ei löydy tarkempaa tietoa sukupuolten tasa-arvon edistämisen näkökulmasta. Esimerkiksi onko hankkeen loppuraportissa kuvatuissa horisontaalisissa tavoitteissa tasa-arvon edistämisen osalta mainittu selvitys naisten ryttäjäyhtä esteistä ja niihin liittyvistä ratkaisuihin tehty ja onko vanhemmuuden kustannusten tasaaminen kaikkien kesken ollut yhtenä ryttäjänaistille suunnattujen koulutusten aiheena.</p>

S20999 Valmennusta ja voimaa naisyrittäjälle

Hankkeen tavoitteena oli edistää naisten yrittäjyyttä ja naisten omistamien yritysten kasvua kehittämällä yrittäjänäisten hyvinvointia, työssäjaksamista ja liiketoimintaosaamista valmennusten ja verkostoitumisen kautta.

Tuote perustuu selvityksiin ja tutkimuksiin, joissa yrittäjänaiset ovat nostaneet vertaistuen ja verkostojen merkityksen yrittäjyydessä merkityksellisiksi oman jaksamisen kannalta. Tämän on havaittu lisäävän yrittäjänäisten hyvinvointia ja sitä kautta parantavan naisten johtamien yritysten menestymistä. Tuotteessa testattiin toimintatapaa/-mallia, jossa businessvalmennus yhdistetään yrittäjien henkilökohtaisen kehittymisen valmennukseen. Samalla kehitettiin yrittäjänaisille oma valmennuskonsepti learning by doing -menetelmällä ja luotu valmennusta tukeva verkkoalusta. Valmennuskokonaisuus pureutuu mm. naisten johtamien yritysten toiminnan ja talouden kehittämiseen sekä digitaaliseen markkinointiin.

Verkossa esim.

- <https://www.yrittajat.fi/savon-yrittajat/a/tapahtumat/559634-valmennusta-ja-voimaa-naisyrittajille>
- https://www.yrittajat.fi/sites/default/files/event_attachments/valmennusta_ja_voimaa_naisyrittajille_esite.pdf

Yrittäjänaisille suunnattu valmennusmalli	Validoinnin arviointilomake			
Kriteerit	Painoarvo	Raakapisteeet (täytettävä)	Painoarvolla kerrotut pisteet (täytettävä)	Huomiot/kommentit (täytettävä)
1. Yleinen sukupuolten tasa-arvonäkökulma <ul style="list-style-type: none"> • Tuote ottaa huomioon eri sukupuolten tarpeet sen hyödyntämisessä ja valtavirtaistamisessa tai • tuote on suunnattu yhden sukupuolen aseman parantamiseksi	2 x	4	8	Tuote on suunnattu yrittäjänäisten hyvinvoinnin, työssäjaksamisen ja liiketoiminta-osaamisen sekä verkostoitumisen lisäämiseksi. Sukupuolinäkökulman sisällyttäminen hankkeen koulutuksiin vaikuttaa sen sijaan olevan vähäistä, eikä hankkeen toimintaympäristön kuvausta sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta ollut lainkaan horisontaalisissa tavoitteissa.
2. RR-ohjelman erityistavoitteen näkökulma				Tuote edistää naisten yrittäjyyttä tukevan erityistavoitteen saavuttamista. Tuotteessa tavoiteltiin naisyrittäjyyden edistämistä ja naisten kasvu-

<ul style="list-style-type: none"> Tuote edistää ohjelman erityistavoitteen saavuttamista (vähintään yhtä seuraavista kohdista): <ul style="list-style-type: none"> naisten työllistymismahdollisuuksia miesvaltaisille aloille miesten - erityisesti työttömien tai työelämän ulkopuolella olevien - syrjäytymiskehityksen pysäyttämistä ja työllistymismahdollisuuksia erityisesti naisvaltaisille aloille naisten urakehitystä ja etenemistä työmarkkinoilla naisten yrittäjyyttä ja/tai johtajuutta työn ja yksityiselämän yhteensovittamista 	2 x	4	8	yrittäjyyden lisäämistä verkostoitumisen, vertaistuen ja henkilökohtaisen mentoroinnin avulla. Tuote ei kuitenkaan ollut julkisesti saatavilla, joten tavoitteiden toteutumista sisällön suhteen ei pysty arvioimaan.
<p>3. Innovatiivisuus/lisäarvo</p> <ul style="list-style-type: none"> Tuote on uusi tai se sisältää innovatiivisia elementtejä tai se tuottaa lisäarvoa olemassa olevaan tuotteeseen 	1 x	3	3	<p>Tuote on loppuraportin kuvauksen mukaan sisällöltään monipuolinen ja ottaa yrittäjänäisten tarpeet huomioon. Tuotteessa on myös innovatiivisia elementtejä.</p> <p>Tuotteessa oltiin testattu toimintatapaa/-mallia, jossa businessvalmennus yhdistetään yrittäjien henkilökohtaisen kehittymisen valmennukseen. Samalla kehitettiin yrittäjänaisille oma valmennuskonsepti learning by doing -menetelmällä. Tuotteen kehittämistyössä on hankkeen loppuraportin mukaan kartoitettu aiheeseen liittyviä selvityksiä ja yrittäjänäisten tarpeita. Koulutuksissa oltiin loppuraportin mukaan paneuduttu monipuolisesti kasvun ja verkostoitumisen kannalta keskeisiin asioihin ja myös käsiteltiin kasvua hidastavia tekijöitä sekä digitaalisia työkaluja kasvun tukena. Tuote oli saanut koulutukseen osallistuneilta yrittäjänaisilta paljon myönteistä palautetta, etenkin business-valmennuksen yhdistämistä yrittäjien henkilökohtaisen kehittymisen valmennukseen pidettiin toimivana ja tarpeellisenä yrittäjänäisten jaksamisen ja hyvinvoinnin lisäämiseksi sekä liiketoiminnan kasvattamiseksi.</p>

<p>4. Vaikutukset /hyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuotetta hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen toteuttajaorganisaatiossa, yhteistyökumppaneiden organisaatioissa tai muilla tahoilla • Tuote on siirrettävissä muiden tahojen käyttöön • Tuotteella voidaan odottaa olevan tasa-arvoa edistäviä vaikutuksia myös tulevaisuudessa; tuotteella on suoria tai epäsuoria vaikutuksia hankkeeseen sisältyvien palveluiden ja/tai alan kehittymisen näkökulmasta ja niissä näkyy sukupuolinäkökulman huomioon ottaminen 	1 x	2	2	<p>Tuotteessa testattu toimintamalli on hankkeen loppuraportin mukaan kaikkien kohderyhmän kanssa töitä tekevien vapaassa käytössä ja myös hyödynnettävissä muille kohderyhmille. Kuitenkaan tuote ei ole verkossa julkisesti saatavilla, vaan peda.net-palvelussa, jonne kirjautumiseksi tarvitaan tunnukset. Tuotteessa oli tehty yhteistyötä alueen naisyrittäjä-yhdistysten kanssa ja verkostojen kautta mainostettu yrittäjänaisille suunnattua koulutusta. Loppuraportista ei kuitenkaan käy ilmi, miten tuotetta on juuritettu toteuttaja-organisaation tai yhteistyö-kumppaneiden toimintaan tai jatketaanko sen toteuttamista ja kehittämistä muilla tavoin. Lisäksi tarkempi kuvaus tuotteen hyödynnet-tävyydestä muille kohderyhmille puuttuu. Tuotteessa on potentiaalia ja sitä kannattaisi jalostaa ja kehittää pysyvämmäksi tuotteeksi.</p>
<p>Yhteispisteet / Kommentit</p>	XXXXXXX	XXXXXXXXXX	21	<p>Tuote on sukupuolten tasa-arvoa edistävä ja saa validoinnin. Toimintaympäristön analyysin kuvaus jäi kuitenkin sukupuoli-näkökulmasta heikoksi. Lisäksi validointia varten tuotteeseen ei päässyt tarkemmin tutustumaan, koska se oli palvelussa, jonne tarvitaan tunnukset. Tämä estää saavutettavuuden lisäksi tuotteen siirrettävyyden muiden tahojen käyttöön. Loppuraportin mukaan tuotteessa kehitettiin uudentyyppistä mallia yrittäjänaisien tarpeet ja toiveet huomioon ottaen heidän hyvinvointinsa lisäämiseksi, osaamisen vahvistamiseksi ja sitä kautta yritystoiminnan kasvattamiseksi. Loppuraportista ei kuitenkaan käy ilmi, miten tuotetta on juuritettu toteuttaja-organisaation tai yhteistyö-kumppaneiden toimintaan tai jatketaanko sen toteuttamista ja kehittämistä muilla tavoin. Tuotteessa on potentiaalia ja sitä kannattaisi jalostaa ja kehittää pysyvämmäksi tuotteeksi.</p>